

Begroting 2018

Voorwoord

Hierbij bied ik u de begroting 2018 van de Veiligheidsregio Limburg-Noord aan.

De begroting 2018 is verdeeld in de programma's Gezondheid, CMA, Veiligheid Risicobeheersing, Basisbrandweerzorg, Crisisbeheersing en overhead (op basis van het BBV).

De indeling van de programma's is in nauw overleg met onze gemeenten gewijzigd, zodat de indeling beter aansluit bij de wensen en verwachtingen van de gemeenten. U vindt dit ook terug in nieuwe indicatoren, zodat maatschappelijke kosten en de daarmee gepaard gaande opbrengst op onderdelen duidelijker en beter beïnvloedbaar wordt.

Inmiddels hebben we de ambitie uitgesproken om in 2025 de gezondste en veiligste regio van Nederland te zijn. Een veilige en gezonde regio in Noord- en Midden-Limburg vergt een gezamenlijke inspanning van burgers, organisaties, bedrijven en overheden. Wij hebben als veiligheidsregio een belangrijke, verbindende rol bij het voorkomen en bestrijden van onveiligheid en ongezondheid. Bij het voorkomen willen wij mensen ondersteunen bij het maken van veilige en gezonde keuzes, bij het bestrijden ervan moeten wij slagvaardig en effectief opereren. Daarbij willen we niet alleen voldoen aan professionele standaarden, maar ook aan de bestuurlijke verwachtingen. Het voorgaande proberen wij te bereiken via de strategie die we samen met de gemeenten hebben afgesproken, namelijk risicogericht, vraaggericht en informatiegestuurd.

Belangrijk is dat wij ons kunnen aanpassen aan de steeds veranderende omgeving, zodat onze producten en diensten actueel en relevant blijven. Dat vraagt enerzijds dat we onze dienstverlening en kernprocessen blijven door ontwikkelen, anderzijds dat we ons ook willen richten op nieuwe diensten en samenwerkingspartners om onze gezamenlijke ambitie waar te kunnen maken. Dit laatste altijd in goed overleg met onze opdrachtgevers.

U treft nu geen nieuwe taken aan in deze begroting. We willen samen met de gemeenten werken aan een grotere maatschappelijke weerbaarheid, zowel op het gebied van gezondheid als veiligheid. Dat vraagt dat wij eerst met u in gesprek willen gaan over een mogelijke preventieve rol van de GGD ten aanzien van kwetsbare personen en ouderengezondheidszorg. Daarnaast kan VRLN een rol hebben bij het bevorderen van het veiligheidsbewustzijn van kinderen door het oprichten van een Risk Factory, gericht op aanvullend belevingsonderwijs voor scholieren uit groep 8. Deze discussies willen wij in de loop van dit en volgend jaar met u voeren.

Wel ziet u in de onderliggende begroting dat rekening is gehouden met een doorontwikkeling van taken om ons aan te passen aan de veranderende omgeving. Voorbeelden daarvan zijn het werken aan een meer flexibel ingerichte jeugdgezondheidszorg, de verdergaande digitalisering van onze dienstverlening, de gebiedsgewijze inrichting van preventietaken, de gezamenlijk met de RUD vorm te geven uitvoeringstaken voor de nieuwe omgevingswet, de wijziging van de financiering van het rijksvaccinatieprogramma van rijk naar gemeenten en de verdere totstandkoming van de gemeenschappelijke meldkamer Limburg. De inhoudelijke ambities vragen veel van de ondersteunende processen en medewerkers. De doorontwikkeling naar "operational excellence" en klantgericht en flexibel werken vragen om "vitaal en veerkrachtig" personeel, waarbij de veranderde vraag een beroep doet op het verandervermogen van de organisatie als geheel en onze mensen in het bijzonder. Een mooie uitdaging waarvan ik er van overtuigd ben dat we hierin succesvol zullen zijn.

Tijs van Lieshout, Algemeen Directeur

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 Algemeen	7
1.1 Inleiding	7
1.2 Missie en strategie	7
1.3 Financiële kaders	8
2 Beleidsbegroting – Programmaplan	11
2.1 Programma Gezondheid	11
2.2 Programma Centraal Meld- en Actiepunt (CMA)	23
2.3 Programma Veiligheid: Risicobeheersing	24
2.4 Programma Veiligheid: Basisbrandweerzorg	31
2.5 Programma Veiligheid: Crisisbeheersing	38
2.6 Overhead	46
3 Beleidsbegroting – Paragrafen	47
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	47
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	51
3.3 Financiering	52
3.4 Bedrijfsvoering	53
3.5 Verbonden Partijen	55
4 Financiële begroting	56
4.1 Totale Baten	56
4.2 Baten en lasten op programmaniveau	58
4.3 Overzicht structureel en a-structureel verloop baten en lasten	59
4.4 Financiële positie	62
Bijlage: Gemeentelijke bijdragen	67

1 Algemeen

1.1 Inleiding

Ten opzichte van de begroting 2017 heeft de indeling in de programma's een doorontwikkeling gekregen, zodat een en ander beter aansluit bij de verwachtingen van onze gemeenten. In overleg met vertegenwoordigers van de gemeenten en medewerkers van de veiligheidsregio is de bestaande opzet geëvalueerd en heeft er waar gewenst een aanpassing in de programma-indeling plaatsgevonden. Dit geldt ook voor de gepresenteerde prestatie-indicatoren.

In het kader van de vernieuwing van het BBV op grond van de voorstellen van de commissie Depla, worden de kosten voor de bedrijfsvoering niet meer verdeeld naar de verschillende programma's maar worden de kosten ondergebracht in het onderdeel Overhead. Alhoewel landelijk de discussies hierover nog niet volledig zijn uitgewoed, zijn de richtlijnen voor zover vastgesteld ook doorgevoerd.

1.2 Missie en strategie

Het jaar 2018 is de derde jaarschijf van het in 2016 vastgestelde beleidsplan "Koers en beleid Veiligheidsregio Limburg-Noord 2016-2019". Dit beleidsplan geeft de strategische kaders waarbinnen de crisisbeheersing en de brandweer ruimte hebben om te ontwikkelen en in te spelen op de veranderende omgeving.

De strategische beleidsontwikkeling van de GGD wordt momenteel in een separaat traject opgepakt.

De meer-jarenstrategie van de VRLN kent drie speerpunten:

- risicogericht: door sturing op risico's en continue omgevingsanalyse kunnen we onze inspanningen beter richten (effectiviteit);
- vraaggericht: elke vraag gaat eigenlijk over een risico... we helpen de klant het liefst voordat hij een vraag stelt;
- informatie gestuurd: we maken op een slimme manier informatie levend en versterken hiermee de betrouwbare en deskundige informatiepositie.

In de loop van 2016 is een bestuurlijke verwachting uitgesproken over het verkennen van de samenwerkingsmogelijkheden met de Regio Zuid Limburg. Verwacht mag worden dat in dit perspectief in de loop van 2017 de contouren scherper worden. Vooralsnog is derhalve in deze begroting hieraan geen verdere uitwerking gegeven.

1.3 Financiële kaders

De begroting vormt een uitwerking van de kadernota zoals die door het Dagelijks Bestuur is vastgesteld. De aanpassingen ten opzichte van de begroting 2017 kunnen als volgt worden weergegeven:

1.3.1 Algemene kaders op grond van autonome ontwikkelingen

Aantal inwoners

Conform het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) wordt het aantal inwoners genomen op 1 januari voorafgaande aan het begrotingsjaar. Voor 2018 dus 1 januari 2017. Als basis is gebruik gemaakt van de CBS opgave van februari 2017.

Indexatie algemeen

Het Dagelijks Bestuur heeft afgesproken dat kostenontwikkelingen als gevolg van loon- en prijsstijgingen worden meegenomen in de bijdrage wanneer gemeenten daarvoor door de Rijksoverheid in het Gemeentefonds worden gecompenseerd. In dit 'trap op trap af'-systeem worden de effecten geneutraliseerd van door de veiligheidsregio niet beïnvloedbare ontwikkelingen.

Loonstijging

Uitgangspunt voor de raming van de looncompensatie zijn de cao-afspraken voor het gemeentelijk personeel. Op 27 januari 2016 hebben de vakbonden en de VNG een principeakkoord bereikt over de nieuwe cao-afspraken voor gemeenteambtenaren. Deze regeling loopt van 1 januari 2016 tot mei 2017. Eerst in het voorjaar 2017 zal de definitieve hoogte van de loonontwikkeling voor 2018 bekend zijn en worden meegenomen bij het opstellen van de begroting 2018.

De meest recente inschatting voor de loonontwikkeling voor de overheid voor 2018 is bekend gemaakt in de Middellange Termijnverkenning 2018-2021 van het CPB en bedraagt 2,7%. Dit percentage verminderd met de nog niet ingevulde loonruimte uit 2017 van 0,6% levert een verwachte verhoging op van 2,1%.

Materiële kostenstijging

De materiële kostenstijging wordt op basis van de prijsindex voor materiële overheidsbestedingen ingeschat op 0,9%. Vooralsnog is afgesproken deze niet mee te nemen in de berekening van de bijdrage voor 2018.

Renteomslag

In de begroting 2018 wordt gerekend met een rente-omslag-percentages van 2,25% conform de nieuwe richtlijnen van het BBV. In de nieuwe richtlijnen van de BBV wordt aangegeven dat de omslagrente maximaal 0,5% mag afwijken van de werkelijke rente.

Rijksvaccinatieprogramma

In 2018 is de financiering van het Rijksvaccinatieprogramma verlegd van het RIVM naar het gemeentefonds. Als gevolg hiervan zijn in de begroting 2018 de kosten van het vaccinatieprogramma opgenomen en verdeeld over de gemeentelijke bijdrage op grond van de sleutel inwoneraantallen.

1.3.2 Ontwikkelingen op basis van bestuurlijke afwegingen

Verdeelsystematiek algemene bijdrage gemeenten (harmonisatie)

Met ingang van de begroting 2017 is de besluitvorming over de verdeling van de kosten en opbrengsten naar de deelnemende gemeenten geharmoniseerd. Er zijn verdeelsleutels vastgesteld die bepalend zijn voor de toewijzing van de kosten en opbrengsten van de diverse programma's over de deelnemende gemeenten. Bij de vaststelling van de nieuwe verdeelsystematiek is met de gemeenten een ingroeiregeling afgesproken van 4 jaar, de verschillen worden telkens in stappen van 25% vereffend. Dat betekent dat het verschil tussen de gemeentelijk aandeel volgens de oude systematiek en de nieuwe systematiek in het vierde jaar conform de gewenste situatie is. De begroting 2018 betreft het tweede jaar van het ingroeimodel, waarbij er dus een verrekening plaatsvindt op basis van 50%.

BTW en Brede Doeluitkering Rampenbestrijding

Per 1 januari 2014 valt de brandweer niet meer onder het BTW compensatiefonds. Voor de extra lasten die hieruit voortvloeien worden de veiligheidsregio's gecompenseerd door ophoging van de Bede Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR).

Tot en met 2015 werden deze bedragen aan de gemeenten separaat uitgekeerd. Conform de van gemeenten ontvangen verzoeken, zijn de bedragen verwerkt bij de opstelling van de begroting en is het bedrag in mindering gebracht op de gemeentelijke bijdrage.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 zijn overheidsondernemingen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Dit betekent dat overheidsondernemingen van bijvoorbeeld gemeenten, provincies en waterschappen per 1 januari 2016 belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting. Met deze wetwijziging wil de Nederlandse overheid gelijkheid creëren tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. Naar verwachting zullen de hiermee samenhangende financiële gevolgen voor de veiligheidsregio zeer beperkt zijn. Ten tijde van het opstellen van deze nota zijn de beraadslagingen tussen de landelijke vertegenwoordigers van de Veiligheidsregio en de belastingdienst nog niet afgerond.

Omgevingswet

De veranderingen in de leefomgeving vragen om een meer integrale visiebenadering van de leefomgeving en gezondheid. Dit betekent dat decentrale overheden scherp in beeld brengen welke risico's er zijn en kunnen ontstaan, deze risico's afwegen en vervolgens maatregelen nemen die de veiligheid en gezondheid bevorderen. Zo kan de Omgevingswet daadwerkelijk bijdragen aan een gezondere leefomgeving. Het is noodzakelijk dat bestuurders in staat worden gesteld goede afwegingen te maken, zodat zij gefundeerde

beslissingen kunnen nemen. In 2017 wordt verder gebouwd aan een goed fundament bijvoorbeeld door een integraal beoordelingskader en (burger)participatie. In 2018 is de Omgevingswet in voldoende mate gecommuniceerd en geïmplementeerd bij de gemeenten.

2 Beleidsbegroting – Programmaplan

2.1 Programma Gezondheid

Wat willen we bereiken?

Kernactiviteit van de GGD blijft het bevorderen van de gezondheid van de ruim 515.000 inwoners in de regio, met name door het tegengaan en vroegtijdig opsporen van ziekten (preventie). Preventie kan de druk op de zorg verminderen. Bovendien vervult de publieke gezondheid een belangrijke rol in de voorbereiding en respons op (dreigende) crisissituaties; denk bijvoorbeeld aan infectieziekten bestrijding of het optreden bij incidenten die veel maatschappelijke onrust (kunnen) veroorzaken.

Teneinde een beeld te krijgen van de samenhang en de effectiviteit van de publieke gezondheid in Nederland, en daarmee op de betaalbaarheid, is door de Minister van VWS het Stimuleringsprogramma Publieke Gezondheid gestart. Daarin zijn de kerntaken van de GGD-en in Nederland samengevat in vier pijlers, die niet los van elkaar staan, maar juist in samenhang worden uitgevoerd¹. Omdat deze nieuwe indeling een duidelijker beeld geeft van de taken van de GGD is onze begroting op basis van deze vier pijlers ingericht, met aanvulling van een vijfde pijler: Jeugdgezondheidszorg. Deze vijf pijlers vormen de programmaonderdelen van het programma Gezondheid.

---

¹ Minister en Staatssecretaris van VWS, Beleidsbrief aan de Tweede Kamer: Betrouwbare publieke gezondheid: Gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en rijk, Den Haag, 28 augustus 2014.

Algemene ontwikkelingen 2018

De rode draad in 2018 is de omslag van denken in termen van 'ziekte, zorg en afhankelijkheid' naar 'gezondheid, preventie, participatie en eigen kracht'. Kortom: Positieve gezondheid.

Positieve gezondheid is "het vermogen van mensen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven." (Huber, 2011)

De rol van burgers, zorgverleners, verzekeraars en de overheid verandert. Dit heeft consequenties voor de manier waarop de publieke gezondheidszorg geborgd en georganiseerd wordt en een logisch samenhangend geheel is met de rest van de zorg. De GGD levert een goede bijdrage aan langer gezond leven voor de inwoners van Noord- en Midden Limburg door mensen en gemeenschappen te helpen om gezonde en veilige keuzes te maken. Met het bestuur is in 2016 afgesproken dat onze ontwikkelagenda voor de komende jaren de volgende lijnen kent:

- een flexibele jeugdgezondheidszorg
- het verbinden en versterken van netwerken met de kennis en informatie die we hebben
- kwetsbare groepen
- ouderen

De begroting van 2017 geldt als financieel kader voor 2018. Bij de invoering van vernieuwingen zal het principe "nieuw-voor-oud" gelden behalve als er sprake is van nieuwe extra taken die het bestuur opdraagt.

Statushouders in de regio Limburg-Noord

Op het moment van schrijven heeft de GGD te maken met instroom van extra statushouders (vergunninghouders) in de regio. De GGD voert reguliere taken uit ook ten behoeve van vergunninghouders. Omdat de gezondheidsachterstand die deze groep heeft in korte tijd ingelopen moet worden, is er echter sprake van veel meer werkzaamheden. De aantallen vergunninghouders en de aard van deze groep leidt tot extra kosten welke niet zijn voorzien in de begroting en niet zondermeer opgevangen kunnen worden in de reguliere exploitatie. Het is nog lastig te voorspellen of deze ontwikkeling zich voortzet in 2018. Dit is afhankelijk van de instroom van asielzoekers. Voor 2016 en 2017 krijgen de gemeenten financiering vanuit het rijk om de kosten die hiermee samenhangen te betalen. Voor 2018 zijn de consequenties op dit moment nog niet inzichtelijk, maar valt de zorg onder de reguliere zorg.

2.1.1 Jeugdgezondheidszorg 0-18

Wat gaat de VRLN doen?

A Basiszorg

De basiszorg jeugd richt zich op het bevorderen van een gezonde groei en ontwikkeling van alle jeugd (baby's, kinderen en jongeren) in de regio in de leeftijd tot 18 jaar. Dit gaat in de regio Limburg-noord om ongeveer 95.000 kinderen.

De jeugdgezondheidszorg is in de afgelopen jaren de contactmomenten met ouders steeds meer gaan afstemmen op de behoefte van ouders en kind. In het kader van de transformatie van de jeugdzorg is de JGZ aan het onderzoeken of verdere versoepeling kan en wenselijk is. Het ingezette meerjarig proces "doorontwikkeling JGZ" levert in 2018 op dat we in toenemende mate in staat zijn aan te sluiten op lokale beleidsprioriteiten en behoeften van de ouders. De pilots die opgestart zijn in 2017 zullen steeds verder effect krijgen op deze punten. Essentieel is dat alle kinderen en jeugdigen in beeld blijven die gezondheidsrisico's lopen. Naar aanleiding van de basis contactmomenten op het consultatiebureau, de screeningen op de scholen en op verzoek van derden komen baby's, kinderen en jeugdigen in beeld die gezondheidsrisico's lopen. Zij komen in aanmerking voor zorg op indicatie.

Extra contactmoment Adolescenten

Gemeenten en GGD geven samen vorm aan het Extra contactmoment Adolescenten. In de breed geaccordeerde 'veldnorm' het "Landelijke professioneel kader" (geaccordeerd door VNG, GGDGHORN, ActiZ, VWS) staat dat aan de adolescenten 2 'contactmomenten' moeten worden aangeboden. De GGD biedt aan de totale groep adolescenten maar 1 van deze contacten aan. De met het bestuur afgesproken invulling van dat 2^e contactmoment (onder andere in de vorm van M@ZL), voldoet niet aan deze norm. Voor de invoering van dat 2^e contactmoment hebben de gemeenten vanaf 2013 met het "Lenteakkoord" structurele financiële middelen gekregen, destijds niet exclusief te besteden bij de JGZ. Deels is de invulling van het extra contactmoment door gemeenten bij andere organisaties dan de GGD belegd. Met de invoering van het Landelijk professioneel kader in 2016 is echter bepaald dat de invulling van dat 2^e contactmoment wel bij de JGZ organisatie (GGD) ligt. De invulling van dit contactmoment (deels) bij andere aanbieders te leggen en daar de middelen te besteden

is daarmee niet meer mogelijk. Op dit moment worden samen met gemeenten de inhoudelijke en financiële consequenties hiervan in beeld gebracht.

Bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling past de JGZ de 'meldcode' toe.

Uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma behoort ook tot de taken van de Jeugdgezondheidszorg.

Overheveling financiering Rijksvaccinatieprogramma

Per 1 januari 2018 wordt het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) verankerd in de Wet Publieke Gezondheid. Met deze wetwijziging wordt de uitvoering van het RVP onder de verantwoordelijkheid van gemeenten gebracht. Deze wijziging wordt via een gedegen implementatietraject ingevoerd. Dit zal nog doorlopen in 2018. Bij het implementatietraject is er aandacht voor de taken en verantwoordelijkheid van de gemeenten welke in 2017 worden beschreven.

De gemeenten krijgen vanaf 2018 van het Rijk een bijdrage om het RVP uit te voeren. Met de keuze voor financiering via een algemene uitkering bestaat er voor gemeenten geen bestedingsplicht. Wel zijn gemeenten gehouden aan de voorschriften die in de Wet Publieke Gezondheid worden opgenomen en die inzet van middelen vereisen.

De GGD blijft het RVP voor de gemeenten uitvoeren onder gelijkblijvende condities en met een gelijkblijvende vaccinatiegraad en gelijkblijvend kwaliteitsniveau. Het RIVM nodigt uit, stelt de vaccins beschikbaar, bewaakt gegevens centraal en stelt programmatische eisen. Hierbij staat het belang van de vaccinatiegraad voorop.

B   Zorg op indicatie

Vanuit de basiszorg komen baby's, kinderen en jeugdigen in beeld die een gezondheidsrisico lopen. Ook samenwerkingspartners (zoals peuterspeelzaalleidsters, leerkrachten of ouders zelf) delen hun zorgen hierover regelmatig met de JGZ. Wat dan een gezonde en veilige keuze is hangt af van de situatie. Een verder onderzoek door de jeugdarts, jeugdverpleegkundige of eventueel de logopedist, maakt dit vaak duidelijk. Zo kan er dan met de ouders/jeugdigen besproken worden of de JGZ via begeleiding en advies de situatie kan helpen 'normaliseren' of dat een (lokale of regionale) samenwerkingspartner de zorg overneemt.

Welk resultaat gaat de VRLN boeken dit jaar?

De Jeugdgezondheidszorg zal het volgende resultaat bereiken:

- de ontwikkeling van alle jeugd is systematisch in beeld;
- onze voorlichting en adviezen dragen bij aan het ontzorgen en normaliseren; met uitleg en advies zorgen wegnemen en de situatie normaliseren. Daarmee bijdragen aan het versterken van eigen kracht van ouders en/of jeugdigen en onnodige medicalisering helpen tegengaan;
- wij hebben problemen en specifieke stoornissen vroegtijdig gesignaleerd;
- wij hebben zorgbehoevenden toe geleid naar de juiste zorgverleners;
- de vluchtelingenzorg is verder ingebed in de reguliere jeugdgezondheidszorg;

- wij hebben de omslag naar positieve gezondheid verwerkt in onze werkwijze;
- doorontwikkeling JGZ 0-18 is verder gerealiseerd: het flexibel maken van jeugdgezondheidszorg;
- de transitie van het RVP is in volle gang;
- de Basisregistratie Personen is geïmplementeerd;
- monitoren kostenverdeelssystematiek op basis SES en
- de doorontwikkeling JGZ is zichtbaar in nieuw toegepaste werkmethodieken.

Indicatoren

- Alle kinderen zijn in beeld²
- Alle kinderen wordt jeugdgezondheidszorg aangeboden door ons of andere partners (bv. kinderarts)
- JGZ-Consulten worden tijdig uitgevoerd cf. landelijke veldnormen (binnen bandbreedte van 10%, gebaseerd op de leeftijd van het kind)
- Personen die naar de regio Limburg-Noord verhuizen, worden binnen 3 maanden in zorg genomen
- Alle verrichtingen waar een absolute tijdslimiet aan is verbonden worden binnen de gestelde norm behaald³ bv. postnataal onderzoek, eerste vaccinatie
- Ieder vluchtelingenkind dat in zorg komt wordt binnen 6 weken gezien

Rijksvaccinatieprogramma

- Vaccinaties zijn aangeboden aan alle kinderen die daarvoor in aanmerking komen conform Rijksvaccinatieprogramma
- De algemene vaccinatiegraad is conform RIVM-streefwaarde: 95% (in 2016 97%)
- De streefwaarde van de HPV-vaccinatiegraad is conform RIVM streefwaarde 63% (in 2016 71%)

² Bron RIVM: Het in beeld hebben van jeugdigen gaat over het totale aantal 'jeugdigen die wonen in ons werkgebied' waarvan bekend is of zij in zorg zijn bij de GGD Limburg-Noord of 'elders in zorg' zijn.

³ <https://www.ncj.nl/toolbox-jgz1-uitvoeringsvarianten/landelijk-professioneel-kader>

Wat mag het kosten?

Integrale Jeugdgezondheidszorg		(bedragen in duizenden euro's)
		Begroting 2018
Lasten		10.482
Baten		974
Saldo van baten en lasten		9.507
Stortingen in reserves		0
Onttrekkingen uit reserves		0
Gemeentelijke bijdragen		9.507

2.1.2 Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Dit programmaonderdeel richt zich op het voorkómen en bestrijden van infectieziekten door middel van algemene infectieziektebestrijding, tuberculosebestrijding (TBC), SOA-zorg en seksualiteitshulpverlening, technische hygiënezorg, medische milieukunde en forensische geneeskunde (lijkschouw), en levert daarmee een bijdrage aan de publieke gezondheid in onze regio.

Wat gaat de VRLN doen?

A Infectieziektebestrijding (algemeen, TBC, SOA en reizigers)

Landelijk is afgesproken dat TBC-bestrijding in een viertal regio's wordt georganiseerd. GGD Limburg noord gaat samenwerking met GGD'en in de regio's Zeeland, Brabant en Limburg. De huidige processen en werkafspraken worden afgestemd op deze nieuwe samenwerking.

Infectieziektebestrijding blijft ook in 2018 een aandachtspunt. Dreigingen van buitenaf, ziekten die van dier op mens overdraagbaar zijn (zoönose) en antibiotica-resistentie (ABR) blijven vragen om bijzondere alertheid. Ook in 2018 wordt in een grensoverschrijdend project tussen Vlaanderen en Zuid-Nederland gewerkt aan de bestrijding van toenemende antibiotica-resistentie

De GGD zal in 2018 haar rol als netwerkregisseur infectieziektebestrijding verder uitbouwen. Verbindingen met onze ketenpartners zijn dan structureel geborgd en onze nieuwe deskundige infectiepreventie die in 2018 de opleiding zal afronden. In 2018 ontstaat een actueel beeld van de risico's binnen onze regio. In 2018 zullen we ook wetenschappelijk onderzoek uitvoeren in samenwerking met de Academische werkplaats.

Voor de SOA-zorg zal meer focus gelegd worden op kwetsbare jongeren en preventieve zorg; dit loopt nu al en zal naar verwachting alleen maar toenemen. Verder zal onze focus zich ook meer richten op E-health en internetveldwerk.

De GGD verzorgt (preventieve) vaccinaties van risicogroepen en reizigersvaccinaties als onderdeel van de reizigersadvisering.

B Technische hygiënezorg

De GGD adviseert bij evenementen en bij risicolocaties. Daarnaast voert zij inspecties uit op naleving van de gezondheidsvoorschriften ten behoeve van vergunningverlening aan tattoo- en piercingshops, op verzoek van de gemeenten bij seksinrichtingen en op verzoek van het COA bij asielzoekerscentra.

C Medische milieukunde

In de medisch milieukundige hoek vraagt het provinciaal asbest-aanvalsplan blijvend aandacht. Daarnaast wordt er gewerkt aan de ontwikkelingen met betrekking tot de omgevingswet.

D Forensische geneeskunde

De lijkschouw is een wettelijke taak voor de gemeenten. Binnen onze regio hebben de gemeenten de GGD aangewezen voor de uitvoering van deze taak. Voor politie en justitie voert de GGD forensisch medisch onderzoek en medische arrestantenzorg uit.

Welk resultaat gaat de VRLN boeken dit jaar?

Indicatoren

Infectieziektebestrijding

- 95% van de meldingen in het kader van de WPG zijn binnen de gestelde termijn gedaan⁴ (in 2016 97,5%)
- Minimaal 85% van de TBC-behandelingen worden afgerond binnen de daarvoor gestelde termijn⁵ (in 2016 behandeling actieve TBC 78%, behandeling latente tuberculose infectie 85%)
- TBC-Vaccinatiegraad van kinderen (mits zij hiervoor in aanmerking komen) is 85%⁶ (in 2016 85%)
- Reizigerszorg: Klanttevredenheid haalt een rapportcijfer van minimaal 7,5

Technische hygiënezorg

- We verrichten 100% van de evenementeninspecties⁷ (in 2016 100%)
- 100% van de bij ons aangemelde seksinrichtingen zijn geïnspecteerd⁸ (in 2016 100%)

⁴ Opgenomen in 'Wet publieke gezondheid Artikel 26 Meldingen instellingen'

⁵ Doelstelling WHO

⁶ Doelstelling WHO

⁷ Norm: Landelijke handreiking geneeskundige advisering publieksevenementen (2011)

⁸ Norm: Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche (Wrp)

- Eind 2018 is er beleid gemaakt op basis van de risico inventarisatie die in 2017 door middel van een quickscan bij alle gemeenten is uitgevoerd

Medische milieukunde

- Op basis van onze eigen kwaliteitsnormen wordt op 100% van de vragen met betrekking tot gezondheidsrisico's door milieuverontreiniging een antwoord gegeven (in 2016 100%)
- Klanttevredenheid: rapportcijfer van minimaal 8,0 is gehaald

Forensische geneeskunde

- Bereikbaarheid/beschikbaarheid is geborgd met 100%⁹ (in 2016 100%)

Wat mag het kosten?

Uitvoerende taken gezondheidsbescherming *(bedragen in duizenden euro's)*

	Begroting 2018
Lasten	3.099
Baten	2.082
Saldo van baten en lasten	1.018
Stortingen in reserves	0
Onttrekkingen uit reserves	0
Gemeentelijke bijdragen	1.018

⁹ Norm: cf. contract met de politieorganisatie

2.1.3 Bewaken publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crises

Dit onderdeel omvat de inzet bij dagelijkse incidenten en calamiteiten, het invulling geven aan de geneeskundige taken op het vlak van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, het voorzien in een 7 x 24 uur bereikbaarheid van medische professionals, het verlenen van laagdrempelige medische en/of psychische zorg en outbreak management.

De GGD heeft een leidende rol binnen het scenarioteam zeden en incidenten bij (dreigende) maatschappelijke onrust. In het geval er maatschappelijke onrust geeft dit team advies voor de portefeuillehouder veiligheid van de gemeente.

Wat gaat de VRLN doen?

Bij rampen crises is de GGD verantwoordelijk voor de processen rondom:

- Psychosociale hulpverlening
- Opgeschaalde medische milieukunde
- Opgeschaalde infectieziektebestrijding
- Gezondheidsonderzoek bij rampen

Ten aanzien van de opgeschaalde medische milieukunde werken we in 2018 volgens een regionaal samenwerkingsverband met Zeeland, Brabant en Limburg.

Welk resultaat gaat de VRLN boeken dit jaar?

Indicatoren¹⁰

- Psychosociale hulpverlening: in 100% van de gevallen zijn de taken binnen de gestelde opkomsttijd van 90 minuten opgepakt
- Opgeschaalde medische milieukunde: in 100% van de gevallen zijn de taken binnen de gestelde opkomsttijd opgepakt
- Opgeschaalde infectieziektebestrijding: in 100% van de gevallen zijn de taken binnen de gestelde opkomsttijd opgepakt
- Gezondheidsonderzoek bij rampen: in 100% van de gevallen wordt advies uitgebracht naar aanleiding van de gestelde vraag

---

¹⁰ Normen op basis van kwaliteitsnormen GGD LN

In 2016 hebben geen opgeschaalde inzetten plaatsgevonden.

Wat mag het kosten?

Bewaken publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crisis

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2018
Lasten	137
Baten	21
Saldo van baten en lasten	116
Stortingen in reserves	0
Onttrekkingen uit reserves	0
Gemeentelijke bijdragen	116

2.1.4 Toezicht houden

Wat gaat de VRLN doen?

In 2018 gaan we in het kader van het toezicht Wet kinderopvang werken volgens de nieuwe landelijke standaard voor Het Nieuwe Toezicht (HNT) dat beoogd meer aandacht te geven aan de pedagogische praktijk en dat ook meer gericht is op preventie. Vooralsnog is niet in te schatten of de introductie van HNT zal leiden tot extra kosten.

Welk resultaat gaat de VRLN boeken dit jaar?

Indicatoren
100% van de instellingen is (al dan niet op basis van indicatie) geïnspecteerd en een rapport is opgemaakt (in 2016 97%)

Wat mag het kosten?

Toezicht houden

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2018
Lasten	612
Baten	641
Saldo van baten en lasten	-29
Stortingen in reserves	0
Onttrekkingen uit reserves	0
Gemeentelijke bijdragen	-29

2.1.5 Onderzoek, kennis en advies

Wat gaat de VRLN doen?

A Onderzoek en kennis

Dit programmaonderdeel omvat het vergaren van inzicht in de gezondheid van de bevolking, het rapporteren daarover en het (door)ontwikkelen van verworven kennis in adviezen en methodieken met als doel publieke gezondheid (beter) af te stemmen op de eisen die de complexe omgeving stelt.

Publieke Gezondheid heeft tot doel te zorgen dat mensen gezond zijn en blijven, waarbij Positieve Gezondheid centraal staat. Positieve gezondheid gaat niet over ziekte en zorg, maar gaat over gezondheid en gedrag. Dit betekent een andere kijk op het leven vanuit de burger en mét de burger. Maar ook de rol van de professional verandert. Niet (meer) het zorgen voor de burger staat centraal, maar juist *ervoor* zorgen dat de burger eigen regie kan voeren. Daarvoor is een collectieve, integrale aanpak van preventie nodig in combinatie met structurele inbedding binnen het (gemeentelijk) beleid.

Hierbij is de verbinding tussen beleid, praktijk en onderzoek in combinatie met de verbindingen met samenwerkingspartners essentieel.

De GGD gaat daarmee in 2018 verder aansluiten op “big data” trend, de vraag naar kleinschaliger verdiepingsonderzoek en evaluatie van gemeente specifieke projecten.

B Gezondheidsadvisering

Ook op het gebied van gezondheidsadvisering gaat de GGD de ervaringen die worden opgedaan met pilots uit 2017 gebruiken in 2018. Een goed voorbeeld is de ‘Gezondheidsmakelaar’ in de gemeente Venlo of de doorontwikkeling van Gezonde School. Gezondheidsadvisering door de GGD (gebaseerd op de informatie die de hierboven genoemde ‘big data’ opleveren) zal samen met de gemeenten worden omgezet in methode/werkwijzen waarmee (regionaal en lokaal) de beste bijdrage aan langer gezond leven voor de inwoners van Noord- en Midden Limburg wordt geleverd.

Deze gezondheidsadvisering zal aandacht besteden aan de door de gemeenten gevraagde, focus op kwetsbare groepen, ouderen en het verbinden en versterken van netwerken met de kennis en informatie die we hebben. De in 2017 gestarte landelijke campagnes met name Gehoorschade en Rookvrije generatie, krijgen ook in 2018 verdere aandacht.

Welk resultaat gaat de VRLN boeken dit jaar?

- Interne en externe databronnen, zoals het digitaal dossier JGZ , het landelijk databuffet, en de gemeentelijke dashboards worden verder ontsloten
- Samen met gemeenten een gezamenlijke visie t.a.v. het gebruik van het instrument ‘monitors’ worden ontwikkeld.
- Nadat er in 2017 ervaring is opgedaan met het werken aan (kleinschalig) verdiepingsonderzoek met inzet van wetenschappelijke stagiaires, zal hierover (na evaluatie) met gemeenten concrete afspraken gemaakt worden.

- Van het gedachtegoed van Positieve Gezondheid zijn meerdere concrete vertalingen in de praktijk te zien.
- In de doorontwikkeling Gezonde School wordt ingezet op een betere signalering en begeleiding van scholen (b.v. op het gebied van depressie of grensoverschrijdend gedrag).
- De 'JOGG aanpak en aandacht voor gezond gewicht' krijgt borging in de bestaande lokale netwerken.

Indicatoren

Onderzoek:

- Voor tevredenheid van de aanvrager over het advies en ondersteuning is minimaal het rapportcijfer 7 gehaald

Gezondheidsadvisering:

- Voor tevredenheid van de aanvrager over het advies en ondersteuning is minimaal het rapportcijfer 7 gehaald

Wat mag het kosten?

Onderzoek, kennis en advies

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2018
Lasten	1.042
Baten	62
Saldo van baten en lasten	980
Stortingen in reserves	0
Onttrekkingen uit reserves	0
Gemeentelijke bijdragen	980

2.1.6 Totale kosten van het programma gezondheid

Totaal Programma Gezondheid

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2018
Lasten	15.372
Baten	3.780
Saldo van baten en lasten	11.592
Stortingen in reserves	0
Onttrekkingen uit reserves	0
Gemeentelijke bijdragen	11.592

2.2 Programma Centraal Meld- en Actiepunt (CMA)

Wat willen we bereiken?

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bevorderen van de door- en uitstroom in de maatschappelijke opvang en voor het beperken van de instroom. Bij gemeenten ligt ook een belangrijke taak om de samenwerking in de ketenzorg voor thuis- en daklozen te versterken. Hiervoor hebben zij gezamenlijk het Centraal Meld- en Actiepunt (CMA) ingesteld dat vanaf 1 januari 2013 onderdeel is van de Veiligheidsregio. Het CMA geeft uitvoering aan de gemeentelijke taken op het vlak van de maatschappelijke opvang.

Wat gaat de VRLN doen?

We geven de ketenregie van het CMA verder vorm door de ketensamenwerking te verbeteren. Dat doen we samen met onze partners in het domein maatschappelijke opvang. Het CMA bewaakt de toegang van cliënten naar de maatschappelijke opvang, voert regie over de in-, door- en uitstroom naar en vanuit de maatschappelijke opvanginstellingen naar de hoogst haalbare woonsituatie van een individu of systeem, vervult de consultfunctie voor preventie en herstel van cliënten, signaleert hiaten in de ketensamenwerking en fungeert als aanmeldpunt en monitoring Housing First (sinds eind 2011).

Door de wethouders zorg is besloten dat in 2020 de centrumgemeente-constructie rondom maatschappelijke opvang losgelaten wordt, behalve voor Veilig Thuis en de Vrouwenopvang. Dit gaat te zijner tijd iets betekenen voor de positie van het CMA. De komende tijd zal gebruikt worden om een en ander nader uit te werken.

Welk resultaat gaat de VRLN boeken dit jaar?

Indicatoren	
• de indicatoren worden in de loop van 2017 afgesproken	

Wat mag het kosten?

Totaal Programma CMA

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2018
Lasten	420
Baten	0
Saldo van baten en lasten	420
Stortingen in reserves	0
Onttrekkingen uit reserves	0
Gemeentelijke bijdragen	420

2.3 Programma Veiligheid: Risicobeheersing

Wat willen we bereiken?

Gemeenten willen een veilige woon- en leefomgeving voor hun inwoners. Sociale veiligheid is daarbij een belangrijk aandachtsveld, maar ook doelen op het vlak van de fysieke veiligheid zoals vermindering van het aantal incidenten en calamiteiten zijn voor gemeenten erg belangrijk. Hierbij werken zij samen met professionals, zoals met de politie en Veiligheidsregio. Ook zetten zij in op versterken van de betrokkenheid en vergroting van het zelf oplossend vermogen van hun inwoners en ondernemers.

De Veiligheidsregio helpt gemeenten hierbij. In het programma veiligheid-risicobeheersing biedt zij gemeenten deskundige hulp bij het voorkomen en beperken van (brand)incidenten en bij het indammen van brandrisico's. Daarnaast wordt er specifiek aandacht gegeven aan het voorkomen van branden en ongevallen door het stimuleren van brandveilig gedrag bij burgers, organisaties en bedrijven (voorheen Brandveilig Leven). In vergunningstrajecten zorgt de Veiligheidsregio voor deskundige advisering op het gebied van de ruimtelijke, industriële en gebruiksveiligheid en in bouwtrajecten. De regio werkt vanuit het begrip "meerlaagse veiligheid" waarbij in iedere fase van het realiseren van een ruimtelijke ontwikkeling of bouwwerk een passend instrument ingezet kan worden om fysieke veiligheid te vergroten.

Het programma risicobeheersing bestaat uit vijf programmaonderdelen, die hieronder nader worden uitgewerkt. Het gaat om:

- Ruimtelijke veiligheid;
- Industriële veiligheid;
- Bouwveiligheid;
- Gebruiksveiligheid;
- Onderzoek en beleid.

Per programmaonderdeel worden naast een korte beschrijving en de kosten ook één of meerdere prestatie-indicatoren weergegeven onder het kopje "welk resultaat gaat de veiligheidsregio boeken dit jaar?". Na de programmaonderdelen volgt nog een overzicht van de totale kosten van het programma risicobeheersing.

Algemene ontwikkelingen 2018

In de periode 2009-2014 is invulling gegeven aan de regionalisering van de brandweer. De periode van reorganisatie ging gepaard met veel onzekerheden. Loslaten wat men gewend was en wennen aan het nieuwe. Vanaf 2014 heeft de organisatie onder het motto “kleur bekennen” gewerkt aan opnieuw positioneren van het sterke merk brandweer, met behoud van het goede en fixen wat niet werkt. Overzichtelijke werkprocessen en eenduidige aansturing. Met vakmensen die regie voeren op hun eigen resultaat, met als pijlers de kernwaarden informatie gestuurd, risico- en vraaggericht.

De basis is inmiddels op orde. Vanaf 2017 ligt de focus op verdere doorontwikkeling. Kleur bekennen is ingeruild voor “de toekomst ingekleurd”. Voor Veiligheid betekent dit het ontwikkelen van een duurzaam veilige samenleving met Positieve Veiligheid als leidmotief en een vraag-, risico- en informatie gestuurde veiligheidsorganisatie als drager van het programma. Het primaire proces voor risicobeheersing richt zich op (brand)veilige gemeenschappen met minder incidenten, slachtoffers en schade. In dit kader zijn voor 2018 de volgende speerpunten benoemd:

- opstellen strategisch opleidings- en personeelsplan;
- invoering gebiedsgerichte aanpak voor preventie-taken;
- evaluatie meer-jaren-uitvoeringsprogramma.

Bestuursopdracht

In 2016 heeft de directeur een bestuursopdracht gekregen om samen met gemeenten en de RUD (regionale uitvoeringsdienst) een heroriëntatie uit te voeren op de toezichtstaken brandveiligheid die betrekking hebben op de objecten en activiteiten met een gemiddeld risicoprofiel. Insteek hierbij is de transitie van regelgericht naar risicogericht werken. De resultaten van de bestuursopdracht worden in de loop van 2017 opgeleverd. De uitkomsten en de daarop volgende besluitvorming kan invloed hebben op het programma risicobeheersing in 2018.

Omvang deelprogramma's

Binnen risicobeheersing zien we al enkele jaren een verschuiving in de omvang van de programmaonderdelen. Door de beperktere activiteit in het bouwsegment zijn er minder adviesaanvragen voor bouwvergunningen en de industriële sector. Daarentegen stijgt nog steeds het aantal middelgrote en grote evenementen in de regio. We zetten momenteel dan ook meer capaciteit in op het onderdeel gebruiksveiligheid (waar evenementen-advisering een onderdeel van is). Deze verschuivingen zijn substantieel en zijn budgettair neutraal voor de gemeenten doorgevoerd in de begroting 2018.

In het kader van de omgevingswet zal de Veiligheidsregio een bijdrage leveren aan het ontwikkelen van de omgevingsvisies maar ook in de transitie van processen partner van de gemeenten zijn. De taken die hieruit voortvloeien zullen binnen bestaande kaders worden opgepakt. Dit kan mogelijk leiden tot een verschuiving in capaciteit.

2.3.1 Ruimtelijke veiligheid

Wat gaat de VRLN doen?

De Veiligheidsregio brengt adviezen uit gericht op het beheersen van omgevingsrisico's. De advieswerkzaamheden omvatten: externe veiligheid bestemmingsplannen, omgevings- en trajectbesluiten, routing gevaarlijke stoffen, infrastructurele wijzigingen, realiseren van bluswatervoorzieningen en keurmerk veilig ondernemen. Doel van dit programmaonderdeel is om in een zo vroeg mogelijk stadium veiligheidsrisico's in beeld te brengen en mee te laten wegen in de beleidskeuzes die gemaakt worden.

Welk resultaat gaat de VRLN boeken dit jaar?

Snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften om omgevingsrisico's te beperken en te beheersen.

Jaarlijks gaat het gemiddeld om 75 adviesaanvragen externe veiligheid. Daarnaast is er met gemeenten structureel overleg over advisering pro-actie, met een minimale frequentie van 4 keer per jaar (volume pro-actietaak regionaal 2.000 uur).

Prestatie-indicator

- 90% van de adviezen is uitgebracht binnen de afgesproken normtijd

Wat mag het kosten?

Ruimtelijke veiligheid

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2018
Lasten	287
Baten	154
Saldo van baten en lasten	133
Stortingen in reserves	0
Onttrekkingen uit reserves	0
Gemeentelijke bijdragen	133

2.3.2 Industriële veiligheid

Wat gaat de VRLN doen?

De Veiligheidsregio voert werkzaamheden uit gericht op het adviseren over, toezien op en eventueel handhaven van de beheersing van industriële risico's. Tot deze werkzaamheden behoren het beoordelen van veiligheidsrapporten, aanwijzing van bedrijfsbrandweren, advies op het gebied van opslag van vuurwerk en explosieve stoffen, advies externe veiligheid Wet Milieubeheer en inspecties en handhaving BRZO (Besluit Risico Zware Ongevallen).

Welk resultaat gaat de VRLN boeken dit jaar?

Snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften om industriële risico's te beperken en te beheersen. Adequate controle in het kader van handhaving door middel van toezicht en inspecties.

Streven is de adviezen zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de praktijk, zodat minimaal 95% geheel wordt overgenomen door het bevoegd gezag.

Jaarlijks gaat het gemiddeld om 75 aanvragen milieuvergunning en BRZO.

Prestatie-indicator

- 90% van de adviezen is uitgebracht binnen de afgesproken normtijd (rapportage is binnen 8 weken na close-out verzonden aan het bedrijf)

Wat mag het kosten?

Industriële veiligheid

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2018
Lasten	126
Baten	126
Saldo van baten en lasten	0
Stortingen in reserves	0
Onttrekkingen uit reserves	0
Gemeentelijke bijdragen	0

2.3.3 Bouwveiligheid

Wat gaat de VRLN doen?

De Veiligheidsregio adviseert over brandveiligheidsaspecten bij bouwvergunningtrajecten: over te nemen bouwkundige maatregelen, technische installaties, bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen op objectniveau. Controles tijdens en na de bouw kunnen van deze werkzaamheden deel uitmaken.

Welk resultaat gaat de VRLN boeken dit jaar?

Snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften over brandveiligheidsaspecten in het kader van bouwvergunningtrajecten.

Adequate controle in het kader van handhaving door middel van toezicht en inspecties.

Streven is de adviezen zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de praktijk, zodat minimaal 95% geheel wordt overgenomen door het bevoegd gezag.

Jaarlijks gaat het gemiddeld om 450 aanvragen voor een bouwvergunning, waarbij wij gemiddeld 900 adviesrapporten uitbrengen.

Prestatie-indicator

- 95% van de adviezen is uitgebracht binnen de afgesproken normtijd

Wat mag het kosten?

Bouwveiligheid

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2018
Lasten	438
Baten	103
Saldo van baten en lasten	335
Stortingen in reserves	0
Onttrekkingen uit reserves	0
Gemeentelijke bijdragen	335

2.3.4 Gebruiksveiligheid

Wat gaat de VRLN doen?

De Veiligheidsregio adviseert over brandveilig gebruik van bouwwerken en bij risicovolle en/of grootschalige evenementen. Hiertoe behoort de advisering omgevingsvergunning en melding brandveilig gebruik, de advisering en het toezicht bij grootschalige en risicovolle (A- en B-) evenementen en het toezicht op brandveilig gebruik.

Daarnaast voert de Veiligheidsregio activiteiten uit specifiek gericht op verkleinen van het risico op brand door menselijk handelen. Concrete activiteiten zijn het uitvoeren van lesprogramma's en expedities op scholen en in zorginstellingen, het voorlichten en trainen van kwetsbare groepen (inclusief plaatsing van rookmelders).

Welk resultaat gaat de VRLN boeken dit jaar?

Snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften bij het gebruik van bouwwerken en bij evenementen. Streven is de adviezen zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de praktijk, zodat minimaal 95% geheel wordt overgenomen door het bevoegd gezag.

Jaarlijks gaat het gemiddeld om 250 adviesaanvragen brandveiligheid en 700 vergunningaanvragen voor evenementen. In dat kader worden jaarlijks gemiddeld 1.500 controles uitgevoerd (1.200 op basis van een afgesproken objectenlijst en 300 controles maatwerk).

Door het vergroten van het (brand)veiligheidsbewustzijn en verantwoordelijkheidsgevoel voor de eigen brandveiligheid wordt het risico op brand door menselijk handelen verkleind en de kennis en vaardigheden over adequaat handelen in geval van brand vergroot. In dat kader zijn er jaarlijks gemiddeld 200 voorlichtingsactiviteiten gericht op brandveilig gedrag bij burgers, senioren, scholen en zorginstellingen.

Prestatie-indicator

- 95% van de adviezen brandveiligheid is uitgebracht binnen de afgesproken normtijd

Wat mag het kosten?

Gebruiksveiligheid

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2018
Lasten	1.406
Baten	32
Saldo van baten en lasten	1.374
Stortingen in reserves	0
Onttrekkingen uit reserves	0
Gemeentelijke bijdragen	1.374

2.3.5 Onderzoek en beleid

Wat gaat de VRLN doen?

De veiligheidsregio onderhoudt een actueel regionaal (brand)risicoprofiel. Dit is wettelijk verplicht en vormt de basis voor risico gestuurde brandweezorg. Binnen risicobeheersing verzorgt de VRLN daarnaast de beleidsvoorbereiding op diverse terreinen en onderwerpen, mede gebaseerd op onderzoek naar brand(on)veilig gedrag en brandonderzoek.

Welk resultaat gaat de VRLN boeken dit jaar?

Een actueel (brand)risicoprofiel (minimaal jaarlijkse update) als basis voor beleid en risicogerichte organisatie van de brandweezorg. Adequate en kwalitatief hoogwaardige beleidsadviezen die bijdragen aan een effectieve en efficiënte organisatie van de brandweerpreventie, gebaseerd op de nieuwste inzichten en ontwikkelingen. Het lerend vermogen van de brandweerorganisatie is vergroot, onder meer door het uitvoeren van brandonderzoek waarmee meer inzicht verkregen wordt in oorzaak en verloop van de brand.

Prestatie-indicator
• 50 uitgevoerde brandonderzoeken

Wat mag het kosten?

Onderzoek en beleid

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2018
Lasten	304
Baten	38
Saldo van baten en lasten	266
Stortingen in reserves	0
Onttrekkingen uit reserves	0
Gemeentelijke bijdragen	266

2.3.6 Totale kosten

Totaal Programma Veiligheid: Risicobeheersing *(bedragen in duizenden euro's)*

	Begroting 2018
Lasten	2.561
Baten	453
Saldo van baten en lasten	2.108
Stortingen in reserves	0
Onttrekkingen uit reserves	0
Gemeentelijke bijdragen	2.108

2.4 Programma Veiligheid: Basisbrandweezorg

Wat willen we bereiken?

In het programma Veiligheid-Basisbrandweezorg zorgt de Veiligheidsregio voor (de inzet van) een geoefende, parate en professionele brandweerorganisatie die slagvaardig en effectief optreedt bij ongevallen en rampen van uiteenlopende aard.

Het programma basisbrandweezorg bestaat uit twee programmaonderdelen, die hieronder nader worden uitgewerkt. Het gaat om:

- Incidentbestrijding (inclusief specialismen en grootschalig optreden);
- Vakbekwaamheid, materieel en (beleids)ontwikkeling.

Per programmaonderdeel worden naast een korte beschrijving, specifieke ontwikkelingen en de kosten ook één of meerdere prestatie-indicatoren weergegeven onder het kopje “welk resultaat gaat de VRLN boeken dit jaar?”.

Na de programmaonderdelen volgt nog een overzicht van de totale kosten van het programma basisbrandweezorg.

Algemene ontwikkelingen 2018

In de periode 2009-2014 is invulling gegeven aan de regionalisering van de brandweer. De periode van reorganisatie ging gepaard met veel onzekerheden. Loslaten wat men gewend was en wennen aan het nieuwe. Vanaf 2014 heeft de organisatie onder het motto “kleur bekennen” gewerkt aan opnieuw positioneren van het sterke merk brandweer, met behoud van het goede en fixen wat niet werkt. Overzichtelijke werkprocessen en eenduidige aansturing. Met vakmensen die regie voeren op hun eigen resultaat, met als pijlers de kernwaarden informatie gestuurd, risico- en vraaggericht.

De basis is inmiddels op orde. Vanaf 2017 ligt de focus op verdere doorontwikkeling. Kleur bekennen is ingeruild voor “de toekomst ingekleurd”. Voor Veiligheid betekent dit het ontwikkelen van een duurzaam veilige samenleving met Positieve Veiligheid als leidmotief en een vraag-, risico- en informatie gestuurde veiligheidsorganisatie als drager van het

programma. Het primaire proces voor basisbrandweezorg richt zich op vraaggericht uitrukken, risicobewust inzetten en innovatief bestrijden. In dit kader zijn voor 2018 de volgende speerpunten benoemd:

- implementatie vernieuwing grootschalig optreden;
- implementatie vernieuwing IBGS (gevaarlijke stoffen);
- vaststellen en implementeren beleid GWT (groot water transport);
- interregionale operationele grenzen;
- certificering opleidingsbureau;
- ontwerp brandweerorganisatieplan 2020-2025.

Een aantal van deze speerpunten worden in het vervolg van deze paragraaf verder toegelicht.

2.4.1 Incidentbestrijding

Wat gaat de VRLN doen?

De veiligheidsregio voert de operationele brandweezorg uit. Deze omvat het voorkomen en bestrijden van branden en van ongevallen anders dan brand die gevaar voor mens en dier (kunnen) opleveren (verkeersongevallen, bedrijfsongevallen, waterongevallen en ongevallen met gevaarlijke stoffen).

De regio beschikt hiervoor over 31 brandweerposten (worden er 30) met 61 etmaalmedewerkers (beroeps), 50 repressief inzetbare dagdienstmedewerkers (beroeps) en ongeveer 800 vrijwilligers. Verspreid over de regio is op 9 posten een kleine bluseenheid (Snel Interventie Voertuig) gestationeerd. Een SIV wordt ingezet tijdens kantooruren. Het voertuig heeft een gekazerneerde bezetting van twee personen en rukt binnen anderhalve minuut uit. Het grootste belang van een SIV is dat vrijwillige posten tijdens kantooruren ondersteund worden zodat de uitruk zoveel mogelijk geborgd is. Een SIV vormt tijdens kantooruren een gegarandeerde repressieve schil bovenop de schil van tankautosputten. Bij de inzet van een SIV moet in ogenschouw worden gehouden dat de eenheid over onvoldoende slagkracht beschikt om incidenten zoals woningbranden of verkeersongevallen zelfstandig af te handelen en dus aangevuld moet worden door een tankautospuiter met minimaal vier personen. Een SIV maakt wel een aanvang met de incidentbestrijding en werkt veel kleine incidenten zelfstandig af.

De basisbrandweezorg omvat ook het grootschalig optreden van brandweereenheden bij incidenten van grote(re) omvang. Hier is vooral het aspect van slagkracht van belang. Aan de hand van het geactualiseerd regionaal risicoprofiel en de hierin genoemde incidenttypen, is bepaald hoe groot de slagkracht minimaal moet zijn. Aangezien het gros van de incidenttypen zich in elke gemeente kan voordoen, is gekozen voor een zodanige verdeling van capaciteit dat de slagkracht overal binnen de landelijke tijdsnormen kan worden geformeerd. Deze capaciteit is al grotendeels aanwezig in verband met de snelle eerstelijns brandweezorg in de gemeenten. In Venlo en Roermond met een iets grotere concentratie aan chemische industrie zijn schuim-blus-voertuigen gepositioneerd. De hulpverleningsvoertuigen zijn al strategisch gepositioneerd en gericht op autosnelwegen en autowegen. De redvoertuigen zijn evenwichtig verspreid over de regio en geplaatst in Venray, Venlo, Weert en Roermond. In deze steden is de kans op inzet het grootst. Binnen de basisbrandweezorg voert de veiligheidsregio daarnaast enkele specialistische taken uit: de Waarschuwing- en Verkenningdienst (WVD), Incidentbestrijding Gevaarlijke stoffen (IBGS), waterongevallen bestrijding en natuurbrandbestrijding.

Natuurbrand

De brandweer Limburg-Noord participeert in de periode eind 2016-2020 in het euregionale project natuurbrandbeheersing. Na de successen die geboekt zijn binnen de provincie Limburg met natuurbrandbeheersingsplannen en implementatie daarvan voor onder meer de Meinweg en Brunssummerheide, is de werkmethode breder getrokken. Omdat natuurbrand(beheersing) niet ophoudt bij de landsgrens wordt in euregionaal verband opgetrokken. Voor het totale project is onder coördinatie van het openbaar lichaam Duits Nederlands Grenspark Maas-Schwalm-Nette subsidie toegekend ter dekking van extra te maken kosten. Hiervoor worden in de komende jaren beheersingsplannen (en implementatie daarvan) opgeleverd voor de Maasduinen en het Brachterwald. Het project bevordert de nadere kennismaking tussen natuurpartijen en hulpverleningsdiensten, onder meer via internationale oefeningen en uitwisselingsmomenten. Deelname aan het project vergt extra inzet van de verschillende brandweerafdelingen waaronder incidentbestrijding, vakbekwaamheid/materieel/ontwikkeling en risicobeheersing. Hiervoor is dekking binnen de kaders van de begroting en de subsidie.

Grensoverschrijdende samenwerking

Na herijking en implementatie van de operationele grenzen binnen de eigen regio in 2016 wordt in de periode 2017 en 2018 over de regiogrenzen heen gekeken worden. Systematisch zal vanuit de "Kop van Noord" in de grensgebieden (interregionaal en internationaal) geanalyseerd worden welke samenwerkingsvormen en overeenkomsten er al zijn en welke verbetering en/of intensivering kan plaatsvinden. Doel is de verdere verbetering van de paraatheid, dekking en operationeel optreden.

Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS) en Grootschalig en Bijzonder Optreden (GBO)

In de afgelopen jaren is binnen brandweer Nederland het optreden bij incidenten met gevaarlijke stoffen en het grootschalig en bijzonder optreden gemoderniseerd. Dit is noodzakelijk om te blijven voldoen aan de veranderende maatschappelijke hulpvraag. Uitrol en implementatie van deze modernisering is opgedeeld in jaarschijven. Ook in 2018 worden binnen de kaders van de begroting versterkingen doorgevoerd.

Welk resultaat gaat de VRLN boeken dit jaar?

Een parate brandweerorganisatie die adequaat en voldoende snel reageert op de gemiddeld 3.500 meldingen per jaar.

Prestatie-indicatoren

- Regionaal: 70% van de gebouwen is binnen de wettelijke opkomsttijd voor dat specifieke soort gebouw bereikt door de eerste eenheid (per gemeente is dit minimaal 50%).
- Bij prio-1 meldingen is in alle gevallen een uitruktijd van maximaal 5 minuten gehaald (moment van alarmering tot aan moment van de uitruk).

Wat mag het kosten?

Incidentbestrijding

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2018
Lasten	9.419
Baten	1.788
Saldo van baten en lasten	7.631
Stortingen in reserves	0
Onttrekkingen uit reserves	0
Gemeentelijke bijdragen	7.631

2.4.2 Vakbekwaamheid, materieel en (beleids-)ontwikkeling

Wat gaat de VRLN doen?

De kwaliteit van de operationele brandweerzorg is sterk afhankelijk van de vakbekwaamheid van de medewerkers, de inzetbaarheid van het materieel en adequate en hoogwaardige beleidsadviezen die bijdragen aan een effectieve en efficiënte organisatie. Deze aspecten zijn verenigd in het programmaonderdeel vakbekwaamheid, materieel en (beleids-)ontwikkeling.

Vakbekwaamheid

Binnen vakbekwaamheid kan een onderscheid gemaakt worden tussen vakbekwaam worden (opleiden van manschappen) en vakbekwaam blijven (oefenen).

In 2018 staat voor vakbekwaam worden de verdere certificering op de rol. Een traject dat in 2015 is ingezet. Certificering van het opleidingsbureau is een voorwaarde om examens te mogen afnemen. Hiertoe hebben een aantal opleidingsinstituten en veiligheidsregio's in samenwerking met het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) een waarderingskader ontwikkeld. Aan de hand van dit waarderingskader vinden er audits plaats bij opleidingsinstituten om de kwaliteit in kaart te brengen. In 2016 heeft een eerste audit bij de Veiligheidsregio Limburg-Noord plaatsgevonden. Op basis hiervan worden verbeteringen doorgevoerd, met als uiteindelijke doel de certificering in 2018.

Binnen vakbekwaam blijven vindt een heroriëntatie plaats op het oefenen. De invoering van branchestandaarden speelt hierin een belangrijke rol. Een branchestandaard is een set van landelijke afspraken over de kennis en vaardigheden die is vereist om in de praktijk op het niveau van repressief brandweerman te blijven functioneren. Periodiek moet de repressief brandweerman aantonen dat hij nog steeds vakbekwaam is. Dit heeft gevolgen voor de toekomstige oefenprogramma's en de wijze van oefenen, beoordelen en registreren. Het jaar 2018 is in die zin een overgangsjaar, waarbij de aandacht voor een groot deel ligt op het in gang zetten en houden van de huidige oefencyclus en het bewaken van de tevredenheid van de posten. Realistisch oefenen speelt bij vakbekwaam blijven een belangrijke rol. De mogelijkheden hiertoe zijn echter beperkt. In 2017 is een gasgestookte oefencontainer in gebruik genomen om zo veel mogelijk tegemoet te komen aan de wens van realistisch oefenen. Einddoel van een oefencyclus is het meerdaags realistisch oefenen.

Hiervoor zijn de mogelijkheden in Nederland beperkt en daarom moet waarschijnlijk uitgeweken worden naar het buitenland. Deze oefeningen zijn duur en vragen veel voorbereiding. De afgelopen jaren zijn deze oefeningen dan ook niet meer in de oefenkalender opgenomen. Het is constant balanceren tussen ambitie en personele/financiële mogelijkheden. In 2018 wordt weer een meerdaagse realistische oefening georganiseerd binnen de huidige financiële kaders.

Materieel en huisvesting

De brandweer maakt gebruik van een breed scala aan materieel voor het uitvoeren van taken. Dit varieert van klein materieel voor de dagelijkse praktijk tot groot materieel zoals blus- en hulpverleningsvoertuigen. In de periode 2009-2014 is invulling gegeven aan de regionalisering van de brandweer. Hierbij is ook al het aanwezige materieel en overgenomen, waarbij niet gekozen is voor het principe “schoon door de poort”. Dat betekent dat het materieel is overgenomen zonder toetsing van kwaliteit en beschikbare exploitatie- en vervangingsbudgetten. Dit heeft geleid tot grote verschillen in kwaliteit en kwantiteit, in afschrijvingstermijnen en het wel of niet aanwezig zijn van vervangingsbudgetten. Als gevolg van de overdracht vanuit de gemeentelijke brandweerkorpsen is er diversiteit in merken en types. Dit leidt tot minder efficiency in onderhoud en gebruik en kan gevolgen hebben voor een veilig gebruik omdat steeds meer personeel regio-breed wordt ingezet. Belangrijk is dat we uniformiteit en standaardisering van het materieel te realiseren.

In 2016 is al het materieel in kaart gebracht, zijn afschrijvingstermijnen geharmoniseerd en budgetten aangepast. De komende jaren is een inhaalslag aanschaf materieel nodig, waarbij in een aantal gevallen vanuit de regionalisering geen vervangingsbudgetten beschikbaar zijn. Dit leidt bij ongewijzigd beleid op termijn tot een kostenverhoging. Het streven is om de tekorten zoveel mogelijk binnen de eigen middelen op te vangen. Winst kan behaald worden door het nog slimmer inrichten van de processen (lean en mean), verdergaande soberheid bij vervanging en het verantwoord uitstellen van bepaalde investeringen die niet direct van invloed zijn op de slagkracht zoals vastgelegd in het Repressief Brandweerorganisatieplan. Voor 2018 kan het geplande investeringsprogramma grotendeels binnen de beschikbare financiële kaders worden uitgevoerd.

Met het vaststellen van het Repressief Brandweerorganisatieplan heeft het bestuur gekozen om terug te gaan van 31 naar 30 brandweerkazernes en de posten Thorn en Hunsel samen te voegen op een nieuwe locatie in Ittervoort. Daarnaast gaf een vervolgonderzoek naar de technische staat van de overige kazernes aan, dat nieuwbouw een betere keuze zou zijn. Inmiddels is de verkenning /voorbereiding gestart om te komen tot vijf nieuwe brandweerkazernes (Ittervoort, Nederweert, Stramproy, Heythuysen en Horst). Realisatie is voorzien in de loop van 2018 en 2019.

(Beleids-)ontwikkeling

Diverse (operationele) beleidsplannen binnen de VRLN hebben een looptijd tot 2020. Dat geldt vooral voor het brandweerorganisatieplan en de daaraan verbonden visies op repressie, vakbekwaamheid en materieel. In 2018 worden deze plannen herijkt voor de periode 2020-2025. In de eerste helft van 2018 staat besluitvorming ten aanzien van deze plannen op de bestuurlijke agenda, op basis waarvan in de tweede helft van het jaar de vertaling plaatsvindt in de kadernota 2020.

Welk resultaat gaat de VRLN boeken dit jaar?

Een goed geoefende en toegeruste brandweerorganisatie, conform landelijk vastgestelde standaarden. Adequate en kwalitatief hoogwaardige beleidsadviezen die bijdragen aan een effectieve en efficiënte organisatie van de operationele brandweezorg, gebaseerd op de nieuwste inzichten en ontwikkelingen.

Jaarlijks zijn er leergangen voor gemiddeld 200 medewerkers en vrijwilligers, met als hoofdmoot de leergangen manschap, chauffeur, pompbediener en bevelvoerder. Jaarlijks zijn er 20 tot 40 reguliere oefenmomenten voor elke brandweermedewerker (vrijwilligers en beroeps).

Prestatie-indicatoren

- gecertificeerd opleidingsbureau
- alle ruim 900 operationeel inzetbare manschappen voldoen aan de landelijke branche-standaard voor vakbekwaamheid
- de kazernes voldoen aan onderhoudsniveau 3 van de NEN2767-norm
- al het materieel voldoet dan de daarvoor geldende kwaliteitsstandaard en/of keurmerk en wordt periodiek gekeurd

Wat mag het kosten?

Vakbekwaamheid, materieel en (beleids-) ontwikkeling

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2018
Lasten	14.080
Baten	2.005
Saldo van baten en lasten	12.075
Stortingen in reserves	0
Onttrekkingen uit reserves	0
Gemeentelijke bijdragen	12.075

2.4.2 Totale kosten

Totaal Programma Veiligheid: Basisbrandweezorg

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2018
Lasten	23.499
Baten	3.793
Saldo van baten en lasten	19.706
Stortingen in reserves	0
Onttrekkingen uit reserves	0
Gemeentelijke bijdragen	19.706

2.5 Programma Veiligheid: Crisisbeheersing

De Veiligheidsregio zorgt voor (de inzet van) een geërfende, parate en professionele hulpverleningsorganisatie crisisbeheersing. Zij coördineert multidisciplinair optreden van hulpdiensten en onderhoudt en actualiseert de daarbij geldende (opschaling)procedures en afspraken. Ook de coördinatie van de geneeskundige hulpverlening (de GHOR) valt hierbinnen. Voor de uitvoering van dit programma is de Meldkamer onontbeerlijk.

Het programma crisisbeheersing bestaat uit vier programmaonderdelen, die hieronder nader worden uitgewerkt. Het gaat om:

- Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR);
- Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking;
- Gemeentelijke processen;
- Meldkamer.

Per programmaonderdeel worden naast een korte beschrijving en de kosten ook één of meerdere prestatie-indicatoren weergegeven onder het kopje “welk resultaat gaat de VRLN boeken dit jaar?”.

Na de programmaonderdelen volgt nog een overzicht van de totale kosten van het programma crisisbeheersing.

Algemene ontwikkelingen 2018

In de periode 2009-2014 is invulling gegeven aan de opbouw van de Veiligheidsregio. Deze periode van reorganisatie ging gepaard met veel onzekerheden, ook voor crisisbeheersing. Loslaten wat men gewend was en wennen aan het nieuwe. Vanaf 2014 heeft de organisatie onder het motto “kleur bekennen” gewerkt aan opnieuw positioneren van het sterke merk crisisbeheersing (incl. GHOR), met behoud van het goede en fixen wat niet werkt. Overzichtelijke werkprocessen en eenduidige aansturing. Met vakmensen die regie voeren op hun eigen resultaat, met als pijlers de kernwaarden informatie gestuurd, risico- en vraaggericht.

De basis is inmiddels op orde. Vanaf 2017 ligt de focus op verdere doorontwikkeling. Kleur bekennen is ingeruild voor “de toekomst ingekleurd”. Voor Veiligheid betekent dit het ontwikkelen van een duurzaam veilige samenleving met Positieve Veiligheid als leidmotief met een vraag-, risico- en informatie gestuurde veiligheidsorganisatie als drager van het programma. Het primaire proces voor crisisbeheersing richt zich op veerkrachtige en

weerbare gemeenschappen en hoogwaardige crisisteams. In dit kader zijn voor 2018 de volgende speerpunten benoemd (opgestart in 2017, afronding in 2018):

- Community Resilience versterken: “sturen op zelfredzaamheid”;
- implementatie Veiligheidsinformatie centrum (VIC);
- modernisering crisisorganisatie;
- uitvoeren programma grensoverschrijdende samenwerking;
- samenwerkingsprogramma VR Zuid-Limburg;
- HKZ hercertificering GHOR;
- implementatie landelijk programma Hoogwater;
- Vaststellen en implementeren van diverse MIK's (multi-informatiekaarten);
- pilot dashboard paraatheid COPI (commando plaats incident).

Een aantal van deze speerpunten worden in het vervolg van deze paragraaf verder toegelicht.

Rode draad in 2018 blijft het uitbreiden en versterken van de samenwerking met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, op basis van het in 2017 te formuleren gezamenlijke programma Crisisbeheersing 2018, op de crisisbeheersingsprocessen MOTO (opleiden en oefenen), planvorming, informatiemanagement, risicobeheersing (inclusief risicocommunicatie en evenementenadvisering) en evalueren.

Veiligheidsinformatie Centrum (VIC)

In 2017 worden de eerste uitwerkingen en resultaten van een Veiligheidsinformatiecentrum (VIC) binnen de VRLN verwacht. Het VIC is bedoeld om bij incidenten en crises te kunnen starten met een informatievoorsprong vanuit een actueel omgevingsbeeld. Daarvoor brengen we databronnen van/voor de voorbereidende fase ('koud') en de opgeschaalde fase ('warm') dicht bij elkaar, leggen verbindingen en maken ze toegankelijk. Op langere termijn kan deze veiligheidsinformatie ook gebruikt worden om het publiek beter te informeren c.q. te betrekken en op die manier bij te dragen aan zelfredzaamheid c.q. co-creatie. In 2018 zal het VIC meer en meer vorm en inhoud gaan krijgen.

Operationele Gereedheid: kwaliteit en meetbaarheid Veiligheidsregio

Welk soort parameters/indicatoren kunnen de operationele gereedheid van de crisisorganisatie duiden? Met deze complexe vraag is crisisbeheersing in 2016 aan de slag gegaan. In 2017 wordt aansluiting gezocht bij het denkraam 'kwaliteit en meetbaarheid van Veiligheidsregio's', dat vanuit de landelijke strategische agenda (projectgroep) ontwikkeld wordt. Zo zal er in 2017 al een pilot zijn op COPI-niveau.

Monitoringsactiviteiten en dashboard komen in 2018 tot wasdom. Ook het meten van vakbekwaamheid van operationele functionarissen met een multidisciplinaire rol en GHOR maakt hiervan deel uit.

Focus van klassieke rampenbestrijding naar eigentijdse crisisbeheersing

De VRLN heeft in de loop van 2016 en 2017 de focus verlegd van de klassieke rampenbestrijding naar crisisbeheersing, die insteekt op continuïteit en herstel van de samenleving tijdens en na incidenten. Nieuwe partners gaan deel uit maken van de netwerken crisisbeheersing en nieuwe normen worden gesteld aan de operationele gereedheid van onze (crisis-)organisatie. Op de begroting 2018 kan dit effect hebben in termen van (vakbekwame) mensen en middelen. Insteek is om dit binnen de bestaande middelen op te vangen.

Grensoverschrijdende samenwerking

In 2017 worden (hernieuwd) convenanten ondertekend of bekrachtigd met de aan onze VRLN grenzende Kreisen Kleve, Viersen en Heinsberg. Netwerken uitbreiden, planvorming op elkaar afstemmen, gezamenlijk oefenen zijn daarbij in de 'koude fase' speerpunten met als doel wederzijds ondersteunen en bijstaan in capaciteit (menskracht en materieel) in een 'warme fase'. In 2018 geven we opvolging aan de convenanten, daar vloeien dan ook werkzaamheden uit voort. Zo wordt in 2017 duidelijk of de VRLN gaat participeren in een grensoverschrijdende oefening die vanuit het samenwerkingsverband EMRIC in Zuid-Limburg wordt voorbereid. Een subsidieverzoek voor een grootschalige oefening werd in 2016 niet gehonoreerd; partijen beraden zich op alternatieven om toch internationaal te kunnen oefenen. Ook het ontwikkelen van een grensoverschrijdende netwerkkaart, waarvoor in 2017 subsidie bij de Euregio is aangevraagd samen met (een) Duitse partner(s), heeft doorwerking naar 2018 (ontwikkeling en implementatie).

2.5.1 Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen

Wat gaat de VRLN doen?

De GHOR is belast met de coördinatie, voorbereiding, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en grootschalige ongevallen en met de advisering van andere overheden en organisaties op dat gebied. Doelstelling is dat de geneeskundige partners naadloos kunnen opschalen van reguliere naar opgeschaalde geneeskundige hulpverlening en dat de betrokken organisaties daarbij als samenhangende keten kunnen optreden, zodat slachtoffers van rampen en crises optimale zorg kan worden geboden. Daarvoor zijn enerzijds afspraken (convenanten) met partners van belang. Anderzijds is een goede relatie met de partners op alle niveaus minstens zo belangrijk. Een specifieke activiteit vormt de geneeskundige advisering bij evenementen.

Welk resultaat gaat de VRLN boeken dit jaar?

Specifiek voor de GHOR:

- Snelle en adequate opschaling en inzet van geneeskundige hulpverlening bij rampen en grootschalige ongevallen.
- Realiseren van adequate, tijdige en kwalitatief hoogwaardige adviezen over geneeskundige maatregelen en voorzieningen bij evenementen: jaarlijks worden gemiddeld tussen de 300 en 350 adviesaanvragen voor evenementen (C en B-categorie) afgehandeld.
- Stimuleren van voorbereiding op crisisbeheersing in de geneeskundige kolom door:
  - Bestuurlijke rapportage m.b.t. staat van opvolging van de convenanten met partners in de witte keten.
  - Capaciteitsanalyses.
  - Jaargesprekken met alle partners die in de stakeholderanalyse getypeerd zijn als 'definitief of afwachtend partner'. Onderwerp: afstemming op strategisch/bestuurlijk, tactisch én operationeel niveau over opgeschaalde zorg en borging zorgcontinuïteit.
  - Periodiek, tenminste 2 keer per jaar, themabijeenkomsten waarin de ketenpartners met elkaar in verbinding worden gebracht zodat effecten van ontwikkelingen zichtbaar worden.
  - Uitvoeren oefenplanning GHOR OTO (opleiden-traineren-oefenen).
- Consolideren GGB (grootschalige geneeskundige bijstand) d.m.v. oefenen en evalueren van afspraken in het convenant (2017).

Prestatie-indicatoren

Evenementenadvisering:

- Op 100% van de adviesaanvragen in het kader van vergunningverlening voor een C-evenement is tijdig advies uitgebracht: voor B-evenementen (minder prioriteit) ligt dit percentage op 80.

Operationele voorbereiding:

- Alle GHOR-functionarissen oefenen conform oefenprogramma, met een minimum voor OT/BT-functionarissen van minstens 1 lijnoefening en een minimum voor COPI-functionarissen van tenminste 1 lijnoefening plus 1 COPI-oefening.
- In de periodieke competentiescan (tenminste 1x per 2 jaar) is de individuele- en de groepsscore van de GHOR functionarissen minimaal 55% op theorie en minimaal 55% op praktijk.

Incidentbestrijding:

- In 100% van de gevallen zijn GHOR-functionarissen na alarmering binnen de gestelde opkomsttijden operationeel.

Wat mag het kosten?

GHOR

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2018
Lasten	942
Baten	152
Saldo van baten en lasten	791
Stortingen in reserves	0
Onttrekkingen uit reserves	0
Gemeentelijke bijdragen	791

2.5.2 Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking

Wat gaat de VRLN doen?

De VRLN coördineert de multidisciplinaire hulpverlening bij rampen en crises en verzorgt de ketenregie. Daaronder valt de operationele voorbereiding, opleiden en oefenen en het optreden tijdens incidenten en crises. Ook de nazorg en evaluatie vallen hieronder. In het domein crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking is sinds 2016 naast de wettelijke taken op het gebied van operationele voorbereiding, een doorontwikkeling in gang gezet van de multidisciplinaire crisisorganisatie, in antwoord op de steeds veranderende risico's in de wereld om ons heen. Dit vraagt een flexibel op te schalen crisisorganisatie met goed opgeleide en geoefende functionarissen en teams, met heldere rollen/lijnen in de hoofdstructuur.

Welk resultaat gaat de VRLN boeken dit jaar?

Specifiek voor crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking:

- Het organiseren van de operationele gereedheid van piketfunctionarissen conform de in het (in 2017 te herijken) Regionaal Crisisplan genoemde uitgangspunten, zodat er snel en adequaat met vakbekwame medewerkers en teams kan worden opgeschaald. De kernfuncties in de crisisbeheersing zijn via pools of piketten conform Regionaal Crisisplan geborgd.
- Het realiseren van actuele planvorming op basis van ons risicoprofiel en de wettelijke uitgangspunten. De VRLN werkt met actuele plannen en planvormen (zoals de Multidisciplinaire Informatie Kaart), die in principe niet ouder zijn dan 4 jaar.
- Het uitvoeren van de doelstellingen Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen (MOTO) conform het daarvoor vastgestelde beleidsplan.
- Het onderhouden en door-ontwikkelen van onze operationele centra zoals meldkamer en RCC.
- Het organiseren van adequate informatiemiddelen en informatieorganisatie in het kader van multidisciplinaire crisisbeheersing.
- Zowel oefeningen als GRIP-incidenten worden conform de daarvoor vastgestelde procedures geëvalueerd, waarbij minimaal twee keer per jaar een trendanalyse met de belangrijkste verbeterpunten gerapporteerd worden aan de Veiligheidsdirectie en het bestuur.

Prestatie-indicatoren

Operationele voorbereiding:

- Alle functionarissen in kernfuncties nemen deel aan tenminste 2 onderdelen van het multidisciplinaire oefenprogramma.

Incidentbestrijding:

- De operationele functies / crisisteams zijn operationeel binnen de gestelde norm na alarmering (norm: bij 80% van de incidenten).

Wat mag het kosten?

Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2018
Lasten	1.412
Baten	293
Saldo van baten en lasten	1.119
Stortingen in reserves	0
Onttrekkingen uit reserves	0
Gemeentelijke bijdragen	1.119

2.5.3 Gemeentelijke processen

Wat gaat de VRLN doen?

De Oranje Kolom is belast met de coördinatie en uitvoering van de processen Bevolkingszorg tijdens een crisis. Deze processen zijn: crisiscommunicatie, publieke zorg, omgevingszorg, nazorg, informatiemanagement, resource management en evacuatie. Binnen de Oranje Kolom wordt, net als in de gemeentelijke organisaties, sterk ingezet op het bevorderen van de zelfredzaamheid van burgers. Door tijdens de crisisbeheersing de focus te leggen op die mensen die de hulp het hardste nodig hebben, ontstaat een meer afgewogen hulpverlening. Dit impliceert echter wel dat er ook een grote groep in de samenleving is die zelf (lieft al in een periode dat er niets aan de hand is, de 'koude fase') maatregelen neemt om risico's het hoofd te bieden. Ondanks dat de ondersteuning en zorg zeker aangepast wordt op de behoefte en de zelfredzaamheid van de samenleving, blijven er onderdelen bestaan die vooraf vastgelegd dienen te worden. Een voorbeeld is het convenant met het Rode Kruis voor opvang en verzorging. In 2018 zal een nieuw convenant afgesloten worden, waardoor er minder verschil bestaat tussen de verschillende Veiligheidsregio's.

In 2018 is er onder meer aandacht voor de crisisstructuur van de Oranje Kolom. Het slimmer en beter organiseren van de inzet van functionarissen met een taak in een van de gemeentelijke processen, blijft een speerpunt.

Daarnaast wordt de piketregeling heroverwogen, naar aanleiding van de bij de veiligheidsregio ingediende zienswijze tegen de piketvergoedingen. Voor deze nieuwe regeling is aansluiting bij de regeling van de VRLN het uitgangspunt. De aansluiting bij de piketvergoedingen van de VRLN kan echter wel gevolgen hebben voor de hoogte van de piketvergoedingen.

Tevens is het van belang dat er aandacht is voor de aansturing en coördinatie bij incidenten waarbij de opschaling niet "standaard" verloopt volgens de GRIP structuur. Bijvoorbeeld wanneer er "flexibel" (niet alle kolompartners, maar een kernteam) of "preparatief" (ter voorbereiding) opgeschaald wordt. De Oranje Kolom verschilt in opbouw en structuur van de andere kolommen, er zijn 15 gemeenten met elk een eigen organisatie en achterban. Dit vraagt extra aandacht in de planvorming.

Bij het proces crisiscommunicatie zijn er de afgelopen periode goede stappen gezet in de borging van zowel strategische als uitvoerende capaciteit, monitoring van media en digitale berichtgeving. Zeker in het geval van onrust en onzekerheid is crisiscommunicatie misschien wel het belangrijkste middel in crisisbestrijding. In de komende beleidsperiode zal crisiscommunicatie verder geprofessionaliseerd worden, waarbij er extra aandacht uit gaat naar de verbinding tussen gemeentelijke functionarissen met een rol in crisiscommunicatie, en de "traditionele" partners in de crisisbeheersing.

Welk resultaat gaat de VRLN boeken dit jaar?

Snelle en adequate opschaling en inzet van vakbekwame medewerkers belast met gemeentelijke processen crisisbeheersing.

Prestatie-indicatoren

- Van de functionarissen binnen de Oranje Kolom die actief zijn binnen de multidisciplinaire teams neemt iedere functionaris minimaal 1x per deel aan een multidisciplinaire bijscholing en oefening.
- Elke functionaris binnen de Oranje Kolom neemt minimaal 1x per jaar deel aan een monodisciplinaire opleiding en oefening.
- Alle nieuwe functionarissen welke binnen de Oranje Kolom actief zijn, volgen een startbekwaamheidstraject voor de functie die zij gaan uitoefenen.

Wat mag het kosten?

Gemeentelijke processen

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2018
Lasten	663
Baten	98
Saldo van baten en lasten	565
Stortingen in reserves	10
Onttrekkingen uit reserves	31
Gemeentelijke bijdragen	544

2.5.4 Meldkamer

Wat gaat de VRLN doen?

De meldkamer verzorgt de aanname en afhandeling van meldingen en aanvragen om hulpverlening, waaronder 112-meldingen. De meldkamer zorgt voor alarmering van eenheden en functionarissen en regelt verdere opschaling tijdens GRIP situaties. Tijdens operationeel optreden ondersteunt de meldkamer de repressieve inzet.

In het kader van het project LMO (Landelijke Meldkamer Organisatie) zijn de meldkamers van de Veiligheidsregio's Zuid-Limburg en Limburg-Noord in het najaar 2016 samengevoegd in een nieuwe meldkamer die in Maastricht gevestigd is. De huidige "samenwonen" variant groeit door naar een meer geïntegreerde vorm van samenwerking. De hoogte van de begroting voor het meldkamerdomein is vanaf 2014 bevroren in aanloop op de overdracht aan de LMO en daarmee gepaard gaande eventuele financiële overdracht. Het beheer van de meldkamer en financiële administratie, met uitzondering van de personeelsadministratie, zijn ondergebracht bij de Landelijke Politie, eenheid Limburg.

De meldkamer is in de begroting van de VRLN nog wel zichtbaar als apart programmaonderdeel, aangezien de financiering nog loopt via de begrotingen van de Veiligheidsregio's. Verdere begroting en verantwoording gaat via een apart traject door de nieuwe meldkamerorganisatie.

Wat mag het kosten?

Meldkamer*(bedragen in duizenden euro's)*

	Begroting 2018
Lasten	1.447
Baten	336
Saldo van baten en lasten	1.110
Stortingen in reserves	40
Onttrekkingen uit reserves	95
Gemeentelijke bijdragen	1.056

2.5.5 Totale kosten**Totaal Programma Veiligheid: Crisisbeheersing** *(bedragen in duizenden euro's)*

	Begroting 2018
Lasten	4.464
Baten	879
Saldo van baten en lasten	3.585
Stortingen in reserves	50
Onttrekkingen uit reserves	126
Resultaat voor bestemming	3.509

2.6 Overhead

In het kader van de aanpassingen van het BBV op basis van de voorstellen van de commissie Depla is de overhead samengebracht in een apart programma.

Voor wat betreft de verantwoording van de kosten op de verschillende taakvelden is een apart overzicht opgenomen. Het gaat hierbij om de kosten van functies in de verschillende vak-afdelingen en de kosten van de ondersteunende centrale afdelingen.

Wat mag het kosten?

Totaal Overhead

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2018
Lasten	14.681
Baten	1.815
Saldo van baten en lasten	12.866
Stortingen in reserves	73
Onttrekkingen uit reserves	74
Gemeentelijke bijdragen	12.865

3 Beleidsbegroting – Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Binnen risicomanagement zijn in een eerder stadium de strategische risico's bepaald. Deze risico's zijn gescoord op kans en omvang van het risico. In 2016 zijn diverse maatregelen genomen om de risico's te beheersen. Zie onderstaande tabel. De nadruk lag op de risico's in de categorie met als risicostrategie 'vermijden' en vervolgens 'verminderen'. Tevens is de lijst geactualiseerd met nieuwe risico's en is een enkel risico vervallen.

Aandachts- velden	Strategische risico's	Maatregelen
Leiderschap & cultuur	1. Vermogen tot veranderen (cultuur): het risico dat medewerkers onvoldoende in staat zijn, onvoldoende ruimte ervaren, om werkwijze en competenties aan te passen aan de ontwikkelingen en eisen die door de omgeving worden gesteld aan de VRLN. Het risico op kosten ten gevolge van een mismatch tussen organisatie-eisen en competenties van de medewerker.	Organisatiebreed zijn binnen diverse teams initiatieven ontwikkeld om zelforganisatie te bevorderen. Onder andere door resultaatgerichte teams die binnen gestelde kaders aan de slag gaan. Daar waar dat speelde zijn diverse leiderschapstrajecten geïnitieerd en individuele opleidingstrajecten uitgevoerd.
	2. Communicatie: het risico dat het 'merk' VRLN en haar onderdelen onvoldoende wordt herkend.	In de externe communicatie wordt ingezet op de sterke merken zoals we die kennen binnen de VRLN. Er is een nieuwe website voor de Veiligheidsregio online en tevens een aparte website voor de GGD.
Strategie & beleid	3. Organisatie in control: het risico dat de VRLN haar financiële en beleidsdoelstellingen niet/ten dele behaalt, processen en procedures onvoldoende inzichtelijk zijn en effectiviteit van beleid laag is. De VRLN slaagt er niet in om binnen de begroting te blijven.	In 2016 is intensief samengewerkt om het vertrouwen in de processen rondom finance & control te herstellen. Met hoge periodiciteit is de gezondheid van de financiële en productieresultaten gecheckt. De resultaten zijn gedurende het jaar in lijn gebleven met de begroting. Periodiek worden voortgangsgesprekken gevoerd met budgethouders. Afspraken met deelbudgethouders en monitoring op basis van gesprekken en het in ontwikkeling zijnde dashboard.
Medewerkers	4. Kwaliteit personeel: het risico dat medewerkers in onvoldoende mate beschikken over gevraagde competenties (mobiliteit).	Bevoegd en bekwaam personeel heeft in 2016 bijzondere aandacht gehad. Door middel van competentiescans wordt nadrukkelijk gewogen op aanwezigheid en/of ontwikkelbaarheid van competenties. Binnen diverse onderdelen is ingezet op individuele scholing en persoonlijke coaching van medewerkers, zoals scholing bevelvoerders, collegiale consultatie en EVP(ervaringsprofiel)-trajecten.
	5. Kwantiteit personeel: het risico op onderbezetting door gebrek aan (gespecialiseerd) personeel wat kan leiden tot productieverlies, verminderde paraatheid, hogere kosten inhuur en het niet kunnen voldoen aan gemaakte afspraken/verwachtingen.	Dit risico speelt binnen Veiligheid met name bij de werving en het behoud van vrijwilligers. Door middel van werving en selectiecampagnes en het gebruik van social media is hier aandacht voor geweest. Specifiek is ingezet op de werkgevers van de (potentiële) vrijwilligers. Tevens is een innovatietraject in ontwikkeling om de beschikbaarheid van vrijwilligers in dag- en vakantiesituaties te borgen. Binnen Gezondheid was, mede veroorzaakt door de instroom van vluchtelingen, sprake van grote fluctuaties in de capaciteitsbehoefte. Dit is ondervangen door goede sturing op inzetbaarheid vast personeel en ook door afspraken met inhuurorganisaties. Verwachtingen worden aan de voorkant geprioriteerd in de jaarplannen.
	6. Ziekteverzuim: het risico op ziekteverzuim door hoog ervaren werkdruk, onderbezetting en gevraagde flexibiliteit van medewerkers.	Organisatiebreed zijn de afdelingscoördinatoren getraind om tools bij de begeleiding van ziekteverzuim toe te passen. Binnen Gezondheid is er sterk ingezet op het terugdringen van het ziekteverzuim onder het motto 'samen positief en gezond'.
	7. Opleiden en oefenen: het risico op onvoldoende mogelijkheden voor opleiden en oefenen medewerkers (bezuinigingen).	Meerjarenbeleidsplan MOTO (Multi Opleiden Trainen & Oefenen) 2017-2020 is vastgesteld als kader voor prioritering.
	8. Arbeidsgerelateerde ziektes	Met extra structurele middelen (door het bestuur toegekend) is enorm geïnvesteerd in onder andere procedures, extra uitrukpakken en voorlichting.

Aandachtsvelden	Strategische risico's	Maatregelen
Middelen	9. Bezuinigingen (rijk en gemeenten): het risico dat VRLN taakstellende bezuinigingen worden opgelegd welke leiden tot gedwongen ontslagen en/of niet /tegen onvoldoende kwaliteit uitvoeren van (wettelijke) taken/diensten. Onvoldoende ruimte voor innovatie.	Maatregelen zijn genomen om de begroting op orde te krijgen. Budgettering gebeurt op efficiënte wijze en budget wordt alleen verstrekt wanneer er een onderliggend plan is. Ruimte voor innovatie wordt geschapen door opbouw van een innovatiebudget.
	10. Financiële claims: het risico dat VRLN claims krijgt als gevolg van handelwijzen van één of meerdere medewerkers.	
	11. Arbeidsrechtelijk geschil toeslag onregelmatigheid dienst meldkamer	In fase van beroep.
	12. Wegvallen vergoeding OMS	
Processen	13. Kennisdeling: het risico dat beschikbare en benodigde informatie onvoldoende ontsloten/gedeeld wordt intern en met externe partijen.	In 2016 is de informatiebehoefte van belanghebbenden nader geïnventariseerd en zijn indicatoren voor stuur- en verantwoordingsinformatie benoemd. Het genereren van deze informatie is geïntegreerd in de systemen. Een projectplan ter realisatie van Veiligheids Informatie Centra (VIC) is opgesteld om het informatiegestuurd werken te vergroten. Een dashboard is ontwikkeld waarmee de afdeling Incidentbeheersing inzicht krijgt in de paraatheid van haar posten (beschikbaarheid van vrijwilligers op de posten).
	14. Integriteit beveiliging data: het risico is uitval systemen en verlies van data als gevolg van gedrag van medewerkers.	Een aantal gegevensverwerkende processen is doorgelicht op informatiebeveiliging. Daar waar nodig zijn maatregelen genomen. In 2016 heeft het digitaal dossier Jeugdgezondheidszorg en de processen daaromheen het certificaat 'Goed beheerd zorgsysteem' gekregen. Een functionaris gegevensbescherming is aangesteld.
	15. Continuïteit: het risico dat de VRLN bij langdurige inzet t.b.v. calamiteiten de continuïteit van de dienstverlening niet kan waarborgen.	Multidisciplinaire Informatiekaart (MIK) bedrijfscontinuïteit is opgesteld en wordt in 2017 vastgesteld en geïmplementeerd.
	16. Nakomen afspraken/DVO: het risico dat VRLN niet kan voldoen aan afspraken door onderbezetting personeel of door onvoldoende zicht op de afspraken (leveringsbetrouwbaarheid).	Ingezet wordt op inzicht en overzicht van convenantafspraken en opvolging daarvan door partnertypering en jaargesprekken. Heroverweging heeft plaatsgevonden met betrekking tot continuïteit bij inzet van zeer specifieke functies. Meerjarenplan uitvoering WABO-taken is vastgesteld.
Marktontwikkeling en, klanten en partners		
Maatschappelijke ontwikkelingen	17. Demografische ontwikkelingen: Risico dat we niet kunnen inspelen op de gewijzigde behoefte samenleving (taken en dienstverlening).	
Bestuur en financiers	18. Invloed lokale en regionale politiek: het risico dat lokaal belang prevaleert boven regionaal belang, inconsistente besluitvorming, verwachtingen en betrokkenheid bestuurders.	Door de brandweer is de dialoog aangegaan met bestuurders en ambtenaren op diverse niveaus. De bestuursopdracht is gegeven een taakdiscussie te starten tussen gemeenten, RUD en VRLN.

Score		Kans				
		1	2	3	4	5
		Kans is klein			Kans is groot	
score 1-25	Probleem is klein	Accepteren			Overdragen	
	Risico's	2, 10				
score 26-75	Probleem is groot	Verminderen			Vermijden	
	Risico's	3, 7, 8, 9, 11, 15, 16, 17			1, 4, 5, 6, 12, 13, 14, 18	

Risicostrategie op basis van prioritering risico's (kans x impact)

De benodigde weerstandscapaciteit gaat uit van het restrisico (netto risico's) dat de organisatie loopt. Daartoe dient voor de verschillende risico's beoordeeld te worden wat de effectiviteit is van de aanwezige beheersingsmaatregelen en/of aanvullende maatregelen genomen kunnen worden. Dit heeft geleid tot volgend overzicht.

Strategische risico's	Kans	Financiële gevolgen	Benodigde weerstandscapaciteit
1. Vermogen tot veranderen (cultuur)	75%	€ 250.000	€ 187.500
2. Communicatie	50%	€ 100.000	niet opgenomen
3. Organisatie in control	50%	€ 250.000	niet opgenomen
4. Kwaliteit personeel	0%	op basis van genomen maatregelen is het risico nihil	n.v.t.
5. Kwantiteit personeel	75%	€ 250.000	€ 187.500
6. Ziekteverzuim > norm 5%	75%	€ 250.000	€ 187.500
7. Opleiden en oefenen	0%	€ 0	niet opgenomen
8. Arbeidsgerelateerde ziektes	1%	€ 1.000.000	€ 10.000
9. Bezuinigingen (rijk en gemeenten): kans op 5% minder inkomsten	10%	€ 345.000	€ 34.500
10. Financiële claims	0%	nihil door dekking WA-verzekering	n.v.t.
11. Arbeidsrechtelijk geschil Toeslag Onregelmatigheid Dienst Meldkamer	50%	€ 100.000	€ 50.000
12. Wegvallen vergoeding OMS	75%	€ 196.000	€ 147.000
13. Kennisdeling	75%	binnen de eigen begroting	niet opgenomen
14. Integriteit beveiliging data	75%	€ 250.000	€ 187.500
15. Continuïteit	50%	€ 250.000	€ 125.000
16. Nakomen afspraken/DVO	75%	binnen de eigen begroting	niet opgenomen
17. Demografische ontwikkelingen	50%	€ 250.000	€ 125.000
18. Invloed lokale en regionale politiek	75%	binnen de eigen begroting	niet opgenomen
<i>Bruto benodigde weerstandscapaciteit</i>			<i>€ 1.241.500</i>

Weerstandsvermogen en beschikbare weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen is een maatstaf voor de mate waarin de veiligheidsregio de nadelige gevolgen van risico's kan opvangen. Het gaat hierbij om tegenvallers die de continuïteit van de uitvoering van taken in gevaar brengt. Het weerstandsvermogen geeft aan wat de verhouding is tussen de beschikbare hoeveelheid en de benodigde hoeveelheid geld. In hoeverre de veiligheidsregio in staat is om de financiële tegenvallers op te vangen hangt af van de risico's die de veiligheidsregio loopt en van de middelen die de organisatie vrij kan maken om risico's op te vangen.

De beschikbare weerstandscapaciteit is de optelsom van alle elementen uit de financiën van de veiligheidsregio die daadwerkelijk kunnen worden ingezet om niet-begrote kosten te dekken. Onder de beschikbare weerstandscapaciteit valt het deel van de reserves dat vrij aanwendbaar is.

Vanuit de risico-inventarisatie is een benodigd weerstandsvermogen becijferd van € 1.242 k. De beschikbare weerstandscapaciteit per 31 december 2016 bedraagt € 632 k. Uit deze becijfering kan de conclusie getrokken worden dat de discrepantie tussen beiden €610 k bedraagt waarvan het Algemeen Bestuur vooralsnog geen besluit heeft genomen dit tekort op te hebben.

In lijn met de BBV aanpassingen vermelden wij onderstaand een aantal ratio's die op basis van een Balansprognose te berekenen zijn.

We geven hier bij de ontwikkeling weer in relatie tot de laatst opgestelde jaarrekening i.c.de Balans per 31 december 2016.

Financiële kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuldquote is de verhouding tussen de schulden van de organisatie onder aftrek van de vlottende activa en het totaal van de baten van de organisatie verminderd met eventuele onttrekkingen aan reserves.

Voor de opbouw van het kengetal kan een correctie voor de financiële activa achterwege blijven daar de VRLN niet over dergelijke uitzettingen beschikt.

De relevantie van dit kengetal wordt bepaald door de mate waarin de organisatie de activa heeft gefinancierd in relatie tot de begrotingsomvang.

Solvabiliteit

Onder solvabiliteit wordt verstaan de verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal van het vermogen, ergo het totaal van de passiva.

Structurele exploitatieruimte

Onder de structurele exploitatieruimte wordt verstaan de verhouding tussen het saldo van structurele baten en lasten verminderd met het saldo van de structurele onttrekking aan reserves en het totaal van de baten exclusief de onttrekking aan reserves.

Dit kengetal geeft aan de mate waarin de structurele lasten gedekt worden door de structurele baten. Een negatief kengetal duidt op hogere structurele lasten dan structurele baten, wat niet gewenst is.

Bovengenoemde kengetallen zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Financiële kengetallen*(in percentages)*

	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Netto schuldquote	69,4%	80,7%	80,1%	78,0%	79,2%	74,3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	69,4%	80,7%	80,1%	78,0%	79,2%	74,3%
Solvabiliteitsratio	3,6%	3,1%	2,9%	2,9%	2,7%	2,8%
Structurele exploitatieruimte	-3,8%	0,8%	-0,8%	-0,9%	-0,3%	0,2%

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De belangrijkste kapitaalgoederen die de Veiligheidsregio Limburg-Noord in eigendom heeft betreffen gebouwen en vervoermiddelen (brandweervoertuigen).

a. Het beleidskader

Het beleidskader over het onderhoud van de kapitaalgoederen wordt geactualiseerd. Als onderdeel van het project integraal materieel en gebouwenbeleid wordt momenteel gewerkt aan een kaderbeleidsnota. Het inhoudelijk beleid met betrekking tot huisvesting en accommodaties wordt vervolgens uitgewerkt. Tevens is in 2015 een project gestart dat de gebouw situatie van de VRLN in kaart zal brengen. Hierbij worden de uitgangspunten van een doelmatige en effectieve inzet van kapitaalgoederen uitgewerkt. Deze beleidsmatige vaststelling heeft ten tijde van de begrotingsopstelling nog niet plaatsgevonden.

b. Harmonisatie huisvestingslasten brandweerlocaties

Met ingang van 2017 vormen de huisvestingslasten van de brandweerlocaties integraal onderdeel van de VRLN begroting. De lasten van de verschillende locaties worden verevend via de OOV sleutel welke gehanteerd wordt voor het programma Veiligheid Incidentbestrijding. De lasten zijn ook toegerekend op de verschillende programmaonderdelen. Op basis van de nog te sluiten huurovereenkomsten met gemeenten worden de panden voor de komende 5 jaar op basis van uniforme huurovereenkomsten gehuurd. Het onderhoud vindt plaats op basis van de opgestelde onderhoudsplannen en wordt door de gemeenten dan wel door de VRLN uitgevoerd. In het geval dat het eigenaarsrecht bij de gemeente berust is de verantwoordelijkheid en het risico voor de uitvoering van het onderhoud onderdeel van de gemeentelijke verantwoordelijkheid. De verantwoordelijkheid voor het treffen van voorzieningen berust dan bij de desbetreffende gemeente. Voor de in eigendom overgedragen panden berust die verantwoordelijkheid vanaf 2017 bij de VRLN.

De Veiligheidsregio Limburg-Noord heeft de volgende gebouwen in eigendom:

Locatie	Adres	Plaats
Hoofdvestiging VRLN	Nijmeegseweg 42	Venlo
Oude brandweerkazerne Venlo	Nijmeegseweg 40	Venlo
Hoofdvestiging GGD (3DS)	Drie Decembersingel	Venlo
Hoofdvestiging GGD (Quadrivium)	Oranjelaan	Roermond
Brandweerkazerne Echt	Bandertlaan	Echt
Brandweerkazerne Gennep	Paesplasweg	Gennep
Brandweerkazerne Mook	Veldweg	Mook
Brandweerkazerne Venlo	Ariënsstraat	Venlo
Brandweerkazerne Weert	De Savornin Lohmanstraat	Weert

De belangrijkste kapitaalgoederen die de Veiligheidsregio in eigendom heeft betreffen gebouwen en vervoermiddelen (brandweervoertuigen). Voor deze eigendommen gelden de wettelijke voorgeschreven keurings- en onderhoudswerkzaamheden.

3.3 Financiering

De Veiligheidsregio heeft het beleid ten aanzien van de financiering vastgelegd in de financiële verordening. De regels ter uitvoering van de beleidspunten zijn vastgelegd in het treasury statuut (financieringsstatuut). De Veiligheidsregio voldoet aan de voorschriften met betrekking tot de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Rentebeleid

Zowel de lange als de korte rente zijn momenteel laag met respectievelijk 0,69% voor 10-jarige leningen en -0,13% voor de korte rente (driemaandelijks Eurobor). De ontwikkeling van de rente is van belang voor de financieringskosten van de VRLN.

Risicobeheer (kasgeldlimiet en renterisiconorm)

De kasgeldlimiet laat zien welk risico er bestaat ten aanzien van vlottende schulden. De renterisiconorm is een maatstaf om te bepalen welke kredietrisico's de Veiligheidsregio loopt op de vaste schulden. Dit zijn de schulden met een looptijd langer dan 1 jaar.

De renterisiconorm wordt gemeten in een bedrag ter grootte van 20% van het begrotingstotaal. De Veiligheidsregio zal in het begrotingsjaar 2018 en meerjarig voor de daaropvolgende 3 jaar, volgens de huidige inzichten, binnen de kasgeldlimiet en de renterisiconorm blijven.

Liquiditeitsplanning en financieringspositie

Gezien de investeringsplanning en de aflossing op bestaande geldleningen, wordt in de kapitaalbehoefte voorzien door het aantrekken van geldleningen in 2018 en de volgende jaren. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de kasgeldlimiet maximaal benut wordt, zonder deze te overschrijden.

Rente risiconorm (vaste schuld)

Rente risiconorm

(bedragen in duizenden euro's)

	2018	2019	2020	2021
(1) Renteherzieningen	4.500	2.000	4.500	500
(2) Aflossingen	4.514	4.014	3.839	3.983
(3) Renterisico (1)+(2)	9.014	6.014	8.339	4.483
(4) Renterisiconorm	12.199	12.199	12.199	12.199
(5a)= (4>3) Ruimte onder renterisiconorm	3.185	6.185	3.860	7.716
(5b)= (3>4) Overschrijding van de renterisiconorm	-	-	-	-
Berekening renterisiconorm (4)				
(4a) Begrotingstotaal jaar t	60.996			
(4b) Percentage regeling	20%			
(4)=(4a)*(4b)/100 renterisiconorm jaar t	12.199			

Kasgeldlimiet (vlottende schuld)

Kasgeldlimiet

(bedragen in duizenden euro's)

(Jaar t-2 = 2016)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
1. Vlottende schuld	7.333	6.000	7.000	4.667
2. Vlottende middelen	31	248	305	218
3. Netto vlottende schuld (+) of overschot (-) (1-2)	7.302	5.752	6.695	4.448
4. Toegestane kasgeldlimiet				
in geld	4.934	4.934	4.934	4.934
in percentage	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
Ruimte (4 groter dan 3)	0	0	0	486
Overschrijding (3 groter dan 4)	2.368	818	1.761	0
Berekening kasgeldlimiet (5)				
(6) Rekeningstotaal 2016	60.170	60.170	60.170	60.170
(7) Percentage regeling	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
(5)=(6)*(7)/100 kasgeldlimiet 2016	4.934	4.934	4.934	4.934

3.4 Bedrijfsvoering

De afgelopen jaren zijn flinke slagen gemaakt naar een betere bedrijfsvoering. De basis op orde op de P, F en I & A functies heeft daarbij prioriteit gehad.

Nu we meer en meer in control komen is de tijd rijp voor nieuwe ontwikkeldoelen op de bedrijfsvoering. Bedrijfsvoering dient in onze visie snel te kunnen reageren op wisselende omgevings- en klantvragen. Dat vraagt om "operational excellence". Die kijk ondersteunen we met een passend en flexibel dienstverleningsconcept.

Onze speerpunten in de bedrijfsvoering zijn:

- Versterken van de concern-brede stuur- en beheersinformatie;
- Een bij onze maatschappelijke opgave passende huisvestingsinfrastructuur;
- Vitaal en veerkrachtig personeel;
- Versterken informatiemanagement en digitaal (samen)werken;
- Versterken van onze omgevings- en crisiscommunicatie.

Stuur- en beheersinformatie

Nu de planning & control cyclus met bijbehorend instrumentarium is ingericht komen we steeds beter in control en kunnen we een volgende ontwikkelstap zetten naar business intelligence. Het slim combineren van data levert nieuwe informatie waarmee we onze producten en dienstverlening beter kunnen laten aansluiten op klantwensen. Goede informatie(uitwisseling) is ook van belang voor onze positie in de keten. Betere beheersinformatie ondersteunt operational excellence in de interne bedrijfsvoering.

Huisvesting

Met ruim vijftig vestigingen (hoofdvestigingen, brandweerkazernes, consultatiebureaus) in de regio is een professionele aanpak van investeringen, exploitatie en financiering van groot belang. Niet alleen als eigenaar, maar ook als huurder van gebouwen. De komende jaren staat de bouw van (minstens) vijf nieuwe brandweerkazernes op de rol. Daarnaast zullen enkele consultatiebureaus vernieuwd worden. Na eerder voorbereidend werk zal de Risk Factory mogelijk al in 2018 zichtbaar worden.

Vitaal en veerkrachtig personeel

Personeel dat past bij onze maatschappelijke opgave heeft voortdurend aandacht nodig. In de komende jaren voorzien we nieuwe klantvragen en nieuwe producten. Denk daarbij aan andere vormen van risicobeheersing en jeugdgezondheidszorg. Tezamen met de verdergaande ontgroening en vergrijzing in onze regio stelt dit ons voor uitdagingen op zowel ons personeelsbeleid als ons personeelsbestand. In 2018 gaan we verder met ons programma waarin de begrippen vakmanschap, arbeidsmobiliteit, verandergezindheid en gezondheid voor elke individuele medewerker centraal staan.

Informatiemanagement en digitaal (samen)werken

In 2017 zijn op basis van een informatiescan de lijnen uitgezet op het thema ICT-infrastructuur. Deze lijnen zijn gebaseerd op dat wat nodig is om onze opgave uit te voeren in een toenemend digitale wereld.

Bij ICT-infrastructuur denken we dan aan (samenhangende) investeringen in gebruiker hardware (desktops, tablets, telefoons, etc.), opslagsystemen, servers, communicatie en netwerk, middleware en infrastructuursoftware en ICT managementsystemen ten behoeve van de ondersteunende processen. Maar ook informatiebeveiliging is een relevant onderdeel. Met de instelling van een Functionaris Gegevensbescherming en CISO (Chief Information Security Officer) hebben we weer een stap gezet in de verdere professionalisering.

Om de juiste keuze te maken gebruiken we de in 2017 geïnstalleerde CAB (Change Advisory Board) en SAB (Security Advisory Board).

Communicatie

Zowel de corporate communicatie als de crisiscommunicatie vragen om een pro-actieve aanpak in nauwe samenwerking met onze (keten)partners en gemeenten. Grenzen tussen 'binnen en buiten' vervagen. We zullen steeds vaker gebruik maken van omgevingsbeelden om een goed begrip van onze klanten en partners te krijgen en we betrekken onze medewerkers en klanten steeds meer bij onze kernboodschap. In 2017 zijn we het gesprek met onze gemeenten gestart om de aansluiting tussen de VRLN en de gemeenten te versterken.

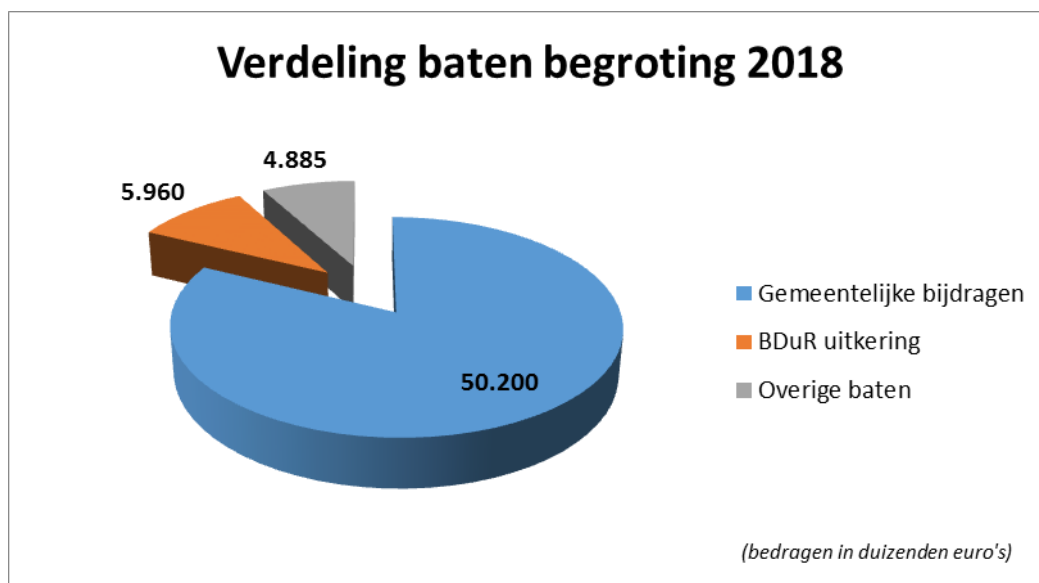
3.5 Verbonden Partijen

De Veiligheidsregio kent geen verbonden partijen.

4 Financiële begroting

4.1 Totale Baten

De Veiligheidsregio kent als baten de gemeentelijke bijdragen, de Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding, subsidies en overige baten van derden. De verhouding van deze inkomstenstromen in relatie tot het totaal van de begroting is als volgt weergegeven.

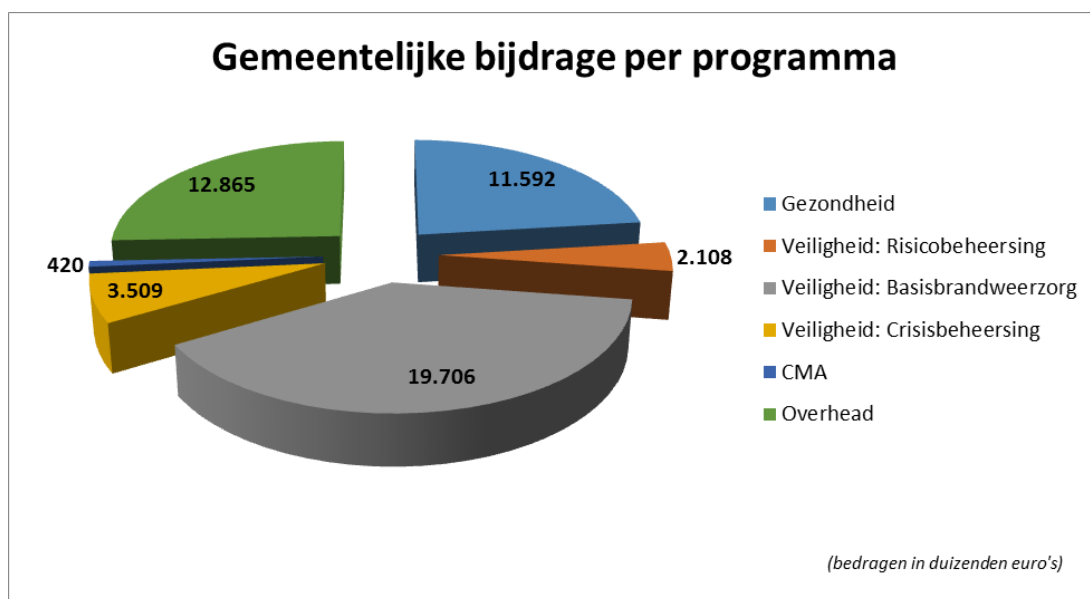
4.1.1 Gemeentelijke bijdragen

Met ingang van de begroting 2017 zijn de gemeentelijke bijdragen opgenomen op basis van de nieuwe verdelingssystematiek op grond van de harmonisatie. De gehanteerde verdeelsleutels zijn:

- Aandeel cluster Brandweer en Rampenbestrijding gemeentefonds;
- Inwoneraantal per 1 januari van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar;
- SES score in combinatie met het aantal 0-18 jarigen.

Voor het hanteren van de nieuwe verdelingssystematiek voor de gemeentelijke bijdrage is een ingroeiregeling afgesproken van 4 jaar. De ingroei overbruggt het relatieve verschil van de bijdrage van de gemeente tussen de situatie voor de harmonisatie en na de harmonisatie. De verdeling van de bijdrage over de verschillende programma's is in onderstaande grafiek weergegeven.

De ontwikkeling van de gemeentelijke bijdragen in meerjarenperspectief is opgenomen in de bijlage.

4.1.2 Brede Doeluitkering Rampenbestrijding

De Veiligheidsregio ontvangt jaarlijks een rijksbijdrage in de vorm van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR). De hoogte van de BDuR wordt bekendgemaakt in de zogeheten juni circulaire. Ten tijde van het opstellen van de begroting zijn deze gegevens nog niet beschikbaar. Daarom wordt in de begroting uitgegaan van een inschatting van deze baten. Voor 2018 is hierbij rekening gehouden met een totaal bedrag van € 5,960 miljoen. Dit bedrag is naar beneden bijgesteld als gevolg van een landelijke herijking. Hierin is een bedrag opgenomen van ca. € 1,384 miljoen voor compensabele BTW. Dit bedrag is in tegenstelling met voorgaande jaren direct in mindering gebracht op de programmakosten.

4.1.3 Verrekening huisvesting brandweerkazernes

Net als in de begroting 2017 zijn de kosten van de huisvesting integraal onderdeel van de lasten per programma. Verrekening van deze lasten is onderdeel van de geharmoniseerde bijdrage systematiek. Voor de komende jaren zullen binnen de budgettaire kaders verschuivingen plaatsvinden van huurlasten naar stichtingskosten als gevolg van het realiseren van nieuwbouw op enkele locaties. De exacte uitwerking van een en ander is ten tijde van het opstellen van deze begroting nog niet bekend.

4.1.4 Overige Baten

Naast de gemeentelijke bijdragen en de BDuR ontvangt de Veiligheidsregio inkomsten uit andere bronnen zoals het rijk, instellingen en burgers. Deze zijn proportioneel met de omvang van de activiteiten. Een deel van de overige baten bestaat uit bijdragen van gemeenten welke niet via de gemeentelijke bijdrage worden verrekend.

Voor wat betreft de vennootschapsbelasting die op de activiteiten drukt die door de belastingdienst als VPB-plichtig worden aangemerkt is vooralsnog geen bedrag bepaald. Op grond van het gegeven dat wij activiteiten verrichten tegen kostprijs en zonder winstoogmerk wordt de heffing als een bagatel beschouwd.

4.2 Baten en lasten op programmaniveau

In de onderstaande tabel is het totaal van de baten en lasten per programma opgenomen.

De ontwikkelingen op de baten en lasten zijn bij de financiële kaders nader toegelicht. In het kader van het meerjarenperspectief is een beleids-neutrale lijn gevolgd (met uitzondering van het Rijksvaccinatie programma) en is rekening gehouden met een loonontwikkeling van 2,1%.

De ontwikkelingen in een meerjarenperspectief zijn dermate onzeker dat een nadere concretisering op programmaniveau op dit moment niet opportuun is. De ontwikkelingen van de investeringen zullen vanuit een actualisatie van het meerjaren (vervangings-) investeringsplan worden benaderd.

Ten aanzien van de ontwikkeling van de kosten van de Meldkamer is uitvoering gegeven aan het scenario dat volgens de huidige planning, met ingang van 2020 de meldkamer zal worden overgedragen aan de Landelijke Meldkamer Organisatie.

Baten en lasten per programma (incl. meerjarenraming)*(bedragen in duizenden euro's)*

	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Mutatie 2018 t.o.v. 2017
Lasten (excl. toevoegingen aan reserves)						
Gezondheid		15.372	15.372	15.372	15.372	
Veiligheid: Risicobeheersing		2.561	2.561	2.561	2.561	
Veiligheid: Basisbrandweerzorg		23.499	23.499	23.499	23.499	
Veiligheid Crisisbeheersing		4.464	4.474	4.474	3.027	
CMA		420	420	420	420	
Overhead		14.681	14.663	14.663	14.267	
Totaal lasten (excl. toev. aan de reserves)	60.426	60.996	60.988	60.988	59.145	570
Baten (excl. onttrekkingen aan reserves)						
Gezondheid		3.780	3.780	3.780	3.780	
Veiligheid: Risicobeheersing		453	453	453	453	
Veiligheid: Basisbrandweerzorg		3.793	3.793	3.793	3.793	
Veiligheid Crisisbeheersing		879	910	910	574	
CMA		0	0	0	0	
Overhead		1.815	1.815	1.815	1.815	
Totaal baten programma's	11.452	10.720	10.751	10.751	10.415	-732
Baten gemeentelijke bijdragen						
Gezondheid		11.592	11.592	11.592	11.592	
Veiligheid: Risicobeheersing		2.108	2.108	2.108	2.108	
Veiligheid: Basisbrandweerzorg		19.706	19.706	19.706	19.706	
Veiligheid Crisisbeheersing		3.509	3.509	3.509	2.454	
CMA		420	420	420	420	
Overhead		12.865	12.865	12.865	12.409	
Totaal baten gemeentelijke bijdragen	48.849	50.200	50.200	50.200	48.688	1.351
Totaal baten (excl. ontt. aan de reserves)	60.301	60.920	60.950	60.950	59.102	619
Saldo (excl. mutaties reserves)						
Gezondheid		0	0	0	0	
Veiligheid: Risicobeheersing		0	0	0	0	
Veiligheid: Basisbrandweerzorg		0	0	0	0	
Veiligheid Crisisbeheersing		76	55	55	0	
CMA		0	0	0	0	
Overhead		1	-17	-17	43	
Totaal saldo van baten en lasten	125	77	38	38	43	-48
Toevoegingen aan reserves (lasten)	49	123	113	113	13	
Onttrekkingen aan reserves (baten)	173	200	151	151	56	
Totaal resultaat voor bestemming	0	0	0	0	0	0

4.3 Overzicht structureel en a-structureel verloop baten en lasten

De ontwikkeling van de incidentele baten en lasten wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de genomen a-structurele maatregelen om a-structureel begrotingsevenwicht te bereiken.

Baten en lasten per programma (incl. meerjarenraming)
(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Structurele lasten (excl. toevoegingen aan reserves)					
Gezondheid		14.537	14.635	14.390	14.075
Veiligheid: Risicobeheersing		2.461	2.561	2.561	2.561
Veiligheid: Basisbrandweerzorg		22.606	22.681	22.749	22.942
Veiligheid Crisisbeheersing		4.415	4.474	4.474	3.027
CMA		420	420	420	420
Overhead		14.466	14.558	14.558	14.122
Totaal structurele lasten programma's	59.883	58.905	59.329	59.151	57.147
Structurele baten (excl. onttrekkingen aan reserves)					
Gezondheid		2.315	2.418	2.488	2.483
Veiligheid: Risicobeheersing		353	453	453	453
Veiligheid: Basisbrandweerzorg		2.901	2.975	3.044	3.236
Veiligheid Crisisbeheersing		848	910	910	574
CMA		0	0	0	0
Overhead		1.705	1.815	1.815	1.815
Totaal structurele baten programma's	11.091	8.122	8.571	8.709	8.561
Structurele baten gemeentelijke bijdragen					
Gezondheid		11.592	11.592	11.592	11.592
Veiligheid: Risicobeheersing		2.108	2.108	2.108	2.108
Veiligheid: Basisbrandweerzorg		19.706	19.706	19.706	19.706
Veiligheid Crisisbeheersing		3.509	3.509	3.509	2.454
CMA		420	420	420	420
Overhead		12.865	12.865	12.865	12.409
Totaal structurele baten gemeentelijke bijdragen	48.849	50.200	50.200	50.200	48.688
Subtotaal structureel resultaat voor bestemming	-57	583	558	242	-102
Incidentele lasten (excl. toevoegingen aan reserves)					
Gezondheid		835	737	982	1.297
Veiligheid: Risicobeheersing		100	0	0	0
Veiligheid: Basisbrandweerzorg		892	818	750	557
Veiligheid Crisisbeheersing		49	0	0	0
CMA		0	0	0	0
Overhead		215	105	105	145
Totaal incidentele lasten programma's	543	2.092	1.659	1.837	1.999
Incidentele baten (excl. onttrekkingen aan reserves)					
Gezondheid		1.465	1.362	1.292	1.297
Veiligheid: Risicobeheersing		100	0	0	0
Veiligheid: Basisbrandweerzorg		892	818	750	557
Veiligheid Crisisbeheersing		31	0	0	0
CMA		0	0	0	0
Overhead		110	0	0	0
Totaal incidentele baten programma's	361	2.598	2.180	2.042	1.854
Subtotaal incidenteel resultaat voor bestemming	182	-507	-520	-205	145
Saldo (excl. mutaties reserves)					
Gezondheid		0	0	0	0
Veiligheid: Risicobeheersing		0	0	0	0
Veiligheid: Basisbrandweerzorg		0	0	0	0
Veiligheid Crisisbeheersing		76	55	55	0
CMA		0	0	0	0
Overhead		1	-17	-17	43
Totaal saldo van baten en lasten	125	77	38	38	43
Toevoegingen aan reserves (lasten)	49	123	113	113	13
Onttrekkingen aan reserves (regulier) (baten)	173	200	151	151	56
Totaal resultaat voor bestemming	0	0	0	0	0

De belangrijkste incidentele effecten kunnen als volgt worden weergegeven:

Programma Gezondheid

Binnen het programma Gezondheid zijn tijdelijk extra lasten en baten (subsidies) opgenomen voor opleidingen in het kader van 'Arts Maatschappij en Gezondheid'. Daarnaast is er tijdelijk extra capaciteit ingehuurd voor markttaken, zoals Reizigersvaccinatie' 'Verzekerde Zorg IZB', 'Verzekerde Zorg TBC' en andere projecten. Hiertegenover zijn incidenteel extra baten opgenomen binnen het programma Gezondheid.

Programma Veiligheid: Risicobeheersing

In het programma Veiligheid: Risicobeheersing leiden per saldo extra subsidie inkomsten (Impuls OmgevingsVeiligheid) tot extra incidentele baten in 2018.

Programma Veiligheid: Basisbrandweezorg

In het programma Veiligheid-Basisbrandweezorg hebben de incidentele baten en lasten betrekking op het FLO-overgangsrecht van de Brandweer Roermond en Venlo. Het verloop van de baten en lasten is jaarlijks verschillend, maar overigens budgettair neutraal.

Programma Veiligheid: Crisisbeheersing

In het programma Veiligheid-Crisisbeheersing hebben de incidentele lasten betrekking op enerzijds een verwacht voordeel (storting in reserve Meldkamerdomein) in de bijdrage in het Meldkamerdomein en anderzijds op de afbouw van de reserve Oranje Kolom (gemeentelijke processen).

Programma CMA

N.v.t.

Overhead

In het programma Bedrijfsvoering is tijdelijk extra formatie opgenomen in verband met projecten huisvesting en overige inhuur. Hier tegenover staan incidenteel deels extra inkomsten.

4.4 Financiële positie

4.4.1 Solvabiliteit

De solvabiliteit van de organisatie wordt door de wetgever in toenemende mate als onderdeel gezien van de sturings- en verantwoordingsinformatie. In de paragraaf weerstandsvermogen hebben we de relevante kengetallen weergegeven.

Bij een totaal beoordeling van de solvabiliteit en het weerstandsvermogen in relatie tot deze begroting kan gesteld worden dat een verdere uitholling van de vermogenspositie de uitgangspositie voor wat betreft het weerstandsvermogen aantast.

De mate waarin de Veiligheidsregio financiële stabiliteit naar de deelnemende gemeenten kan garanderen hangt mede af van de mate waarin risico's op afwijkingen opgevangen kunnen worden binnen het eigen(weerstands) vermogen. Dit wordt op basis van het huidige deficit van het weerstandsvermogen, zonder aanpassing van het reservebeleid, als niet haalbaar geacht. Tussentijdse aanvulling vanuit de gemeentelijke bijdrage zal als dan noodzakelijk zijn.

4.4.2 Liquiditeit

Alhoewel liquiditeit in termen van de mogelijkheid om de verplichtingen op korte termijn te financieren voor de decentrale overheid geen groot issue is, wordt de relatie met de netto schuld quote wel in het nieuwe BBV regime als een verplicht kengetal gezien.

Gezien de inverse rentestructuur van dit moment met de zeer lage korte rente wordt, binnen de kaders van de wet FIDO, zoveel als mogelijk een beroep gedaan op de kapitaalmarkt.

De verdamping van de beschikbare reserves leidt tot een extra beroep op de kapitaalmarkt om de nodige liquiditeiten te verkrijgen.

4.4.3 Investeringsen

De Veiligheidsregio kent geen investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut, maar kent enkel investeringen met een economisch nut.

Op basis van de meerjarige investeringsplanning bedragen de investeringen in 2018 in totaal € 5,3 miljoen. In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste vervangingsinvesteringen weergegeven.

Investerings 2018

(bedragen in duizenden euro's)

Telefooncentrale	252
Automatisering	452
Investerings Gezondheid	228
Tankautosputten (12 stuks)	1.575
Dienstauto's (6 stuks)	187
Haakarmbakken (6 stuks)	2.075
Brandw eerkleding (5 stuks)	243
Inventaris brandw eer (2 stuks)	137
Ademlucht (12 stuks)	146
Totaal investeringen 2018	5.296

4.4.4 Mutaties reserves

De stand en het gespecificeerde verloop van de reserves kan als volgt worden weergegeven:

Verloopoverzicht reserves

(bedragen in duizenden euro's)

	Stand 01-01-2018	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Stand 31-12-2018
Algemene reserve	79	10	0	0	0	89
Totaal algemene reserve	79	10	0	0	0	89
Bestemmingsreserves						
Reserve kapitaallasten huisvesting Nijmeegseweg Venlo	301	8	0	0	37	272
Reserve kapitaallasten gebouw GGD Roermond	99	2	0	0	20	82
Reserve kapitaallasten gebouw Drie Decembersingel Venlo	123	3	0	0	18	108
Subtotaal reserves t.b.v. kapitaallasten	523	13	0	0	74	462
Reserve transitiekosten schaalvergroting meldkamer	203	40	95	0	0	148
Reserve nieuwe huisvesting	350	0	0	0	0	350
Reserve CMA	256	0	0	0	0	256
Reserve Oranje Kolom	31	0	31	0	0	0
Reserve assurantie eigen risico	188	60	0	0	0	248
Subtotaal overblijvende bestemmingsreserves	1.028	100	126	0	0	1.002
Totaal bestemmingsreserves	1.551	113	126	0	74	1.464
Gerealiseerde resultaat	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.630	123	126	0	74	1.553

Meerjarig verloop

(bedragen in duizenden euro's)

	saldo per 31-12-2018	saldo per 31-12-2019	saldo per 31-12-2020	saldo per 31-12-2021
Totaal algemene reserve	89	89	89	89
Subtotaal reserves t.b.v. kapitaallasten	462	402	341	280
Subtotaal overblijvende bestemmingsreserves	1.002	1.007	1.012	1.012
Totaal	1.553	1.498	1.442	1.381

4.4.5 Mutaties voorzieningen

De stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

Verloopoverzicht voorzieningen

(bedragen in duizenden euro's)

	Stand 01-01-2018	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Stand 31-12-2018
(Onderhouds)egaliseringsvoorzieningen m.b.t. gebouwen					
Voorziening groot onderhoud Gebouw Nijmeegseweg, Venlo	470	142	0	10	601
Voorziening groot onderhoud Gebouw Drie Decembersingel, Blerick	91	144	0	149	86
Voorziening groot onderhoud Gebouw Oranjelaan, Roermond	5	15	0	16	3
Groot onderhoud brandweerkerk Echt	20	36	0	19	37
Groot onderhoud brandweerkerk Gennep	16	29	0	12	33
Groot onderhoud brandweerkerk Mook	10	14	0	5	19
Groot onderhoud brandweerkerk Venlo	71	102	0	36	137
Groot onderhoud brandweerkerk Weert	24	52	0	22	54
Subtotaal (onderhouds)egaliseringsvoorzieningen m.b.t. gebouwen	707	534	0	269	971
Overige (onderhouds)egaliseringsvoorzieningen					
Voorziening ouderen-, volwassenen- en jongerenmonitor	0	39	0	0	39
Totaal (onderhouds)egaliseringsvoorzieningen	707	573	0	269	1.010
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is					
Voorziening wachtgelduitkering Gewest Noord-Limburg	6	0	0	0	7
Totaal voorzieningen voor middelen van derden	6	0	0	0	7
Totaal	713	573	0	269	1.017

4.4.6 Mutaties overheidsuitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

De stand en het gespecificeerde verloop van de overheidsuitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kan als volgt worden weergegeven.

Verloopoverzicht overheidsuitkering

(bedragen in duizenden euro's)

	Stand 01-01-2018	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Stand 31-12-2018
Uzeren Rijn	62	0	0	10	52
Scholing Brandweer personeel	54	0	0	0	54
Totaal	116	0	0	10	106

4.4.7 Samenvatting

Totaaloverzicht

(bedragen in duizenden euro's)

	Stand 01-01-2018	Toevoeging	Onttrekking	Specifieke onttrekking	Stand 31-12-2018
Reserves	1.630	123	126	74	1.553
Voorzieningen	670	300	0	175	795
Overheidsuitkeringen met specifiek bestedingsdoel	125	0	0	10	116
Totaal	2.425	424	126	259	2.463

4.4.8 Geprognotiseerde (meerjaren-)balans

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt in het BBV een geprognotiseerde balans voorgeschreven en het meerjarig opnemen van het EMU-saldo in een begrotingsparagraaf. Met het opnemen van een geprognotiseerde balans krijgt het bestuur meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.

Balans per ultimo boekjaar

(bedragen in duizenden euro's)

ACTIVA	2017	2018	2019	2020	2021
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	51.025	51.139	49.936	50.560	47.373
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	51.025	51.139	49.936	50.560	47.373
Vlottende activa					
Voorraden	31	31	31	31	31
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	1.356	1.356	1.356	1.356	1.356
Liquide middelen	99	99	99	99	99
Overlopende activa	831	831	831	831	831
Totaal vlottende activa	2.317	2.317	2.317	2.317	2.317
Totaal activa	53.342	53.456	52.253	52.877	49.690

Balans per ultimo boekjaar

(bedragen in duizenden euro's)

PASSIVA	2017	2018	2019	2020	2021
Vaste passiva					
Eigen vermogen	1.675	1.553	1.498	1.442	1.381
Voorzieningen	670	977	1.101	1.047	943
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	39.855	39.858	38.390	39.096	35.932
Totaal vaste passiva	42.200	42.388	40.989	41.585	38.256
Vlottende passiva					
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	6.242	6.168	6.364	6.392	6.534
Overlopende passiva	4.900	4.900	4.900	4.900	4.900
Totaal vlottende passiva	11.142	11.068	11.264	11.292	11.434
Totaal passiva	53.342	53.456	52.253	52.877	49.690

4.4.9 EMU-saldo

Het EMU (= Economische en Monetaire Unie)-saldo betreft het vorderingensaldo van de overheid.

Uit de meerjarige balansposities van de geprognostiseerde meerjaren-balans kan het EMU saldo meerjarig worden bepaald.

Het EMU-saldo is het saldo van de mutaties in de vorderingen en de mutaties in de schulden van het begrotingsjaar (t) ten opzichte van het begrotingsjaar (t-1), ofwel de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld.

EMU-saldo

(bedragen in duizenden euro's)

	2017	2018	2019	2020	2021
Mutaties financiële vaste activa	0	0	0	0	0
Mutaties vlottende financiële activa	0	0	0	0	0
Mutaties totale financiële activa	0	0	0	0	0
Mutaties vaste schuld	6.486	3	-1.468	706	-3.164
Mutaties vlottende schuld	1.625	0	196	28	142
Mutaties totale schuld	8.111	3	-1.272	734	-3.022
Totaal EMU saldo	-8.111	-3	1.272	-734	3.022

Bijlage: Gemeentelijke bijdragen

De gemeentelijke bijdragen op basis van de nieuwe verdeelsystematiek zijn weergegeven in onderstaande tabel en zijn gebaseerd op de eerder genoemde uitgangspunten. Het verloop over de jaren 2018 - 2021 kan als volgt worden weergegeven.

Gemeentelijke bijdragen

(bedragen in duizenden euro's)

Gemeente	Bijdragen 2017 a.g.v. ingroei	Bijdragen 2018 a.g.v. ingroei (excl. Mut. 2018)	Mutatie cao stijging 2018 t.o.v. 2017	Mutatie Rijksvac-cinatie 2018	Bijdragen 2018 a.g.v. ingroei (nieuw)	Bijdragen 2019 (= 2019 oud + mutatie 2018)	Bijdragen 2020 (= 2020 oud + mutatie 2018)	Bijdragen 2021 (= 2020 oud + mutatie 2018 + mutatie M K 2021)
Beesel	1.129	1.157	15	19	1.191	1.219	1.246	1.206
Bergen	1.334	1.321	17	18	1.356	1.343	1.330	1.292
Echt-Susteren	2.656	2.651	34	45	2.730	2.725	2.720	2.627
Gennep	1.599	1.587	20	24	1.631	1.619	1.607	1.557
Horst aan de Maas	3.871	3.961	51	59	4.071	4.162	4.252	4.129
Leudal	3.300	3.342	43	50	3.435	3.476	3.516	3.411
Maasgouw	2.222	2.174	28	33	2.235	2.186	2.138	2.069
Mook en Middelaar	528	503	6	11	520	495	470	448
Nederweert	1.560	1.532	20	24	1.575	1.546	1.517	1.468
Peel en Maas	3.887	3.879	50	61	3.989	3.981	3.973	3.847
Roerdalen	1.884	1.849	24	29	1.902	1.867	1.833	1.772
Roermond	5.733	5.734	74	80	5.888	5.890	5.892	5.724
Venlo	10.789	10.702	137	141	10.981	10.896	10.810	10.514
Venray	3.849	3.937	51	61	4.048	4.135	4.222	4.095
Weert	4.507	4.520	58	69	4.647	4.659	4.673	4.529
Totaal	48.848	48.849	627	724	50.200	50.200	50.200	48.688

De aansluiting begroting 2017 naar 2018 kan worden weergegeven op basis van de volgende mutaties:

Aansluiting begroting 2017 - 2018

(bedragen in duizenden euro's)

	Bedrag
Basis gemeentelijke bijdrage 2017	48.849
Effect loonstijging 2018	627
Rijksvaccinatieprogramma	724
Totale gemeentelijke bijdrage 2018	50.200

Gemeentelijke bijdragen per programmaonderdeel

Verdeling gemeentelijke bijdragen over de overhead en de programma's

(bedragen in duizenden euro's)

Programma	Programmaonderdeel	2018	2019	2020	2021
Overhead	Algemene overhead	9.991	9.991	9.991	9.991
	Overhead vanuit de programma's	2.874	2.874	2.874	2.874
Subtotaal Overhead		12.865	12.865	12.865	12.409
Gezondheid	Integrale jeugdgezondheidszorg	9.507	9.507	9.507	9.507
	Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	1.018	1.018	1.018	1.018
	Bewaken publieke gezondheid bij incidenten rampen en crisis	116	116	116	116
	Toezicht houden	-29	-29	-29	-29
	Onderzoek, kennis en advies	980	980	980	980
Subtotaal Gezondheid		11.592	11.592	11.592	11.592
Veiligheid Risicobeheersing	Ruimtelijke veiligheid	133	133	133	133
	Industriële veiligheid	-	-	-	-
	Bouw veiligheid	335	335	335	335
	Gebruiksveiligheid	1.374	1.374	1.374	1.374
	Onderzoek en beleid	266	266	266	266
Subtotaal Veiligheid Risicobeheersing		2.108	2.108	2.108	2.108
Veiligheid Basisbrandweerzorg	Incidentbestrijding	7.631	7.631	7.631	7.631
	Vakbekwaamheid, materieel en (beleids)ontwikkeling	12.075	12.075	12.075	12.075
Subtotaal Veiligheid Basisbrandweerzorg		19.706	19.706	19.706	19.706
Veiligheid Crisisbeheersing	GHOR	791	791	791	791
	Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking	1.119	1.119	1.119	1.119
	Gemeentelijke processen	544	544	544	544
	Meldkamer	1.056	1.056	1.056	0
Subtotaal Veiligheid Crisisbeheersing		3.509	3.509	3.509	2.454
CMA	CMA	420	420	420	420
Subtotaal CMA		420	420	420	420
Totaal		50.200	50.200	50.200	48.688

Verdeling gemeentelijke bijdragen over de programma's (inclusief overhead)
(bedragen in duizenden euro's)

Programma	Programmaonderdeel	2018	2019	2020	2021
Gezondheid	Integrale jeugdgezondheidszorg	12.725	12.725	12.725	12.725
	Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	1.914	1.914	1.914	1.914
	Bewaken publieke gezondheid bij incidenten en crisis	220	220	220	220
	Toezicht houden	19	19	19	19
	Onderzoek, kennis en advies	1.646	1.646	1.646	1.646
Subtotaal Gezondheid		16.523	16.523	16.523	16.523
Veiligheid Risicobeheersing	Ruimtelijke veiligheid	229	229	229	229
	Industriële veiligheid	440	440	440	440
	Bouw veiligheid	1.234	1.234	1.234	1.234
	Gebruiksveiligheid	1.419	1.419	1.419	1.419
	Onderzoek en beleid	675	675	675	675
Subtotaal Veiligheid Risicobeheersing		3.997	3.997	3.997	3.997
Veiligheid Basisbrandweerzorg	Incidentbestrijding	9.113	9.113	9.113	9.113
	Vakbekwaamheid, materieel en (beleids)ontwikkeling	14.422	14.422	14.422	14.422
Subtotaal Veiligheid Basisbrandweerzorg		23.534	23.534	23.534	23.534
Veiligheid Crisisbeheersing	GHOR	878	878	878	878
	Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking	2.500	2.500	2.500	2.500
	Gemeentelijke processen	717	717	717	717
	Meldkamer	1.512	1.512	1.512	0
Subtotaal Veiligheid Crisisbeheersing		5.607	5.607	5.607	4.095
CMA	CMA	538	538	538	538
Subtotaal CMA		538	538	538	538
Totaal		50.200	50.200	50.200	48.688

Gemeentelijke bijdrage per gemeente, per programmaonderdeel

		Beeld	Bergen	Echt-Susteren	Genneep	Hors aan de Maas	Leudal	Maasgouw	Moek en Middelaar	Nederweert	Peell en Maas	Rosendaal	Roermond	Venlo	Venray	Weert
Gezondheid		12.724.786	391.596	260.847	660.461	347.867	985.220	801.437	512.910	11.478	1.067.155	448.902	1.680.100	2.932.377	1.090.572	1.136.085
	Integratie jeugdgezondheidszorg	1.913.567	47.601	49.397	119.030	64.292	147.907	130.876	92.201	30.413	64.761	79.717	211.931	379.840	154.144	181.173
	Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	220.045	5.474	5.680	13.687	7.393	17.008	15.050	10.602	3.497	7.447	18.579	24.370	43.679	17.725	20.833
	Bewaken publieke gezondheid bij incidenten etc.	18.508	460	478	1.151	622	1.431	1.266	892	294	626	771	2.050	3.674	1.491	1.752
	Toezicht houden	1.645.992	40.945	42.490	102.386	55.302	127.225	112.576	79.309	26.160	138.973	68.570	182.296	326.727	132.590	155.840
	Onderzoek, kennis en advies	16.522.898	486.075	358.892	896.716	475.477	1.278.791	1.061.205	696.914	71.842	1.387.834	607.127	2.100.748	3.677.297	1.396.521	1.495.684
Subtotaal Gezondheid																
Veiligheid Risicobeheersing		229.299	5.174	7.325	7.467	8.489	20.506	17.435	6.271	3.294	19.107	5.274	27.815	49.685	20.225	23.147
	Ruimtelijke veiligheid	440.090	9.189	13.009	26.520	15.076	36.416	30.963	22.272	5.849	13.686	33.932	18.731	49.396	88.235	35.917
	Industriele veiligheid	1.233.896	31.068	43.981	-	50.969	123.120	104.883	-	19.776	46.269	114.722	167.002	298.313	91.073	138.979
	Bouwveiligheid	1.418.981	36.534	51.719	2.109	59.936	144.781	123.101	1.771	23.256	54.410	134.935	196.384	350.798	71.398	163.431
	Gebruiksveiligheid	674.530	14.084	19.939	40.647	23.107	55.816	47.457	34.136	8.966	52.008	28.709	75.709	135.239	55.050	63.005
	Overig risicobeheersing	3.996.795	96.050	135.972	76.743	157.577	380.638	323.639	64.449	61.141	143.047	54.204	516.306	922.269	273.662	429.669
Subtotaal Veiligheid Risicobeheersing																
Veiligheid Basisbrandweerzorg		9.112.529	190.273	269.359	549.123	312.157	754.039	641.124	461.157	121.120	283.374	702.605	1.022.793	1.827.001	743.696	851.168
	Incidentbestrijding	14.421.895	301.135	426.300	869.066	494.034	1.193.375	1.014.672	729.848	191.690	448.480	1.111.975	1.618.718	2.891.493	1.177.007	1.347.097
	Vakbeveiliging, materieel en (beleids)ontwikkeling	23.534.425	491.408	696.659	1.418.188	896.191	1.947.414	1.655.796	1.191.006	312.810	731.954	1.814.380	2.641.511	4.718.494	1.920.703	2.198.265
Subtotaal veiligheid Basisbrandweerzorg																
Veiligheid Crisisbeheersing		877.557	18.324	25.940	52.882	30.061	72.616	61.742	44.411	11.664	67.662	37.351	96.497	175.944	71.620	81.969
	GHOOR	2.499.972	52.200	73.897	150.649	85.639	206.866	175.889	126.516	33.229	77.742	192.756	106.404	280.598	501.228	233.513
	Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking	717.490	14.981	21.208	43.236	24.578	59.370	50.480	36.310	9.537	22.312	55.321	30.538	80.531	143.852	67.018
	Gemeentelijke processen	1.512.099	31.573	44.696	91.119	51.798	125.122	106.386	76.523	20.098	47.022	116.388	64.358	169.718	303.166	141.240
	Meldkamer	5.607.118	117.079	165.742	337.886	192.076	463.975	394.496	285.759	74.528	174.365	432.327	629.345	1.124.190	457.611	523.740
Subtotaal Veiligheid Crisisbeheersing																
CMA		538.363	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	538.363	-	-
Subtotaal CMA																
Totaal gemeentelijke bijdrage 2018 o.b.v. ingroei		50.199.599	1.242.950	1.333.919	2.718.569	1.609.854	4.257.367	3.520.864	2.137.822	492.635	1.516.697	3.970.887	5.887.129	10.781.299	4.048.498	4.647.359
Totaal gemeentelijke bijdrage 2018 exclusief ingroei																

Bijlage: taakvelden

Het BBV schrijft voor dat er voor de uitvoeringsinformatie in de begroting (en ook de jaarstukken) gebruik wordt gemaakt van de bij ministeriële regeling vastgestelde taakvelden conform de gemeenschappelijke regeling, dit om de financiële vergelijkbaarheid te verbeteren in verband met de toegankelijkheid van de uitvoeringsinformatie.

Taakvelden zijn eenheden waarin de programma's of de eenheden in overzichten en bedragen in het programmaplan zijn onderverdeeld. De taakvelden hebben betrekking op uiteenlopende taken en daaraan gerelateerde activiteiten waar baten en lasten mee gemoeid zijn. Onder een taakveld vallen niet alleen producten, maar ook taken en activiteiten die niet direct te vertalen zijn in kosten per hoeveelheid. Daarom wordt voor de hoofdingeling van de informatie die in het kader van de begrotingsuitvoering moet worden opgesteld niet langer gesproken van producten, maar van taakvelden.

Tabel Taakvelden

(bedragen in duizenden euro's)

Taakveld (IV3)	Omschrijving	Lasten	Baten	Per saldo
1. Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen: - brandbestrijding - preventieve maatregelen ten behoeve van de fysieke veiligheid - rampenbestrijding	40.238	7.113	33.125
7. Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen: - het monitoren van de gezondheidssituatie - uitvoering van preventieprogramma's, het vroegtijdig signaleren van specifieke stoornissen en gezondheidsbedreigende factoren - bestrijding van infectieziekten en aanbieden van vaccinaties - het geven van voorlichting, advies en begeleiding - het geven van prenatale voorlichting aan aanstaande ouders - het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen - het bevorderen van medisch milieukundige zorg - het bevorderen van technische hygiëne zorg - het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen - ambulance en ziektevervoer	20.922	3.847	17.075
Totaal		61.160	10.960	50.200